БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 103 (2136).

26 МАЙ ШАНБА 1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

КУЗБАСС ШАХТЁРЛАРИНИНГ АЖОЙИБ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ табриги

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Кемерово Халқ хўжалиги кенгашига қарашли «Чертинская-Южная» шахтасининг комплекс бригадасини ишлаб чиқаришда эришган ажойиб муваффақияти билан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети номидан самимий табриклади. Ана шу бригада тор жойни қамраб олувчи кўмир комбайни ёрдами билан апрель ойида 50.211 тонна коксланувчи кўмир чиқарди. Бизнинг кўмир саноатимиз комбайнларнинг иш унумида бундай юксак кўрсаткичларга ҳали сира эришмаган эди.

Н. С. Хрушчев ўз табрикномасида шахтёрларга мурожаат қилиб, жумладан қуйидагиларни ёзади:

«Сизларнинг кончилик техникасидан тўлиқ фойдаланиш ҳамда шу асосда меҳнат унумдорлигини янада оширишни ва кўмир таннархини камайтиришни таъминлаш учун мусобақани кенг авж олдириб юбориш ҳақида шахтёрларга қилган даъватингиз Ватанимиздаги ҳамма кўмир ҳавзаларида қизғин қувватлаб кутиб олинади, деб ишонч билдираман».

Комплекс бригаданинг кончилари Н. Малютин, В. Зилев, Г. Гибадулин, А. Кирик, Д. Кузьмин, С. Самбураков, М. Уфимцев, И. Берсеневлар КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга юборган хатларида КПСС XXII съезди қарорларидан руҳланган Кузбасс шахтёрлари яна янги зафарлар учун мусобақага қўшилганликларини маълум қиладилар. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ

Совет партия-ҳукумат делегациясининг Болгария Халқ Республикасига қилган сафари тўғрисида 1962 йил 25 майда радио ва телевидение орқали сўзлаган нутқи

Қадрли ўртоқлар!

Совет партия-ҳукумат делегацияси бир неча кун муқаддам қардош Болгария Халқ Республикасига қилган сафаридан қайтиб келди. Мен ана шу сафардан олган таассуротимизни сизлар билан бирга баҳам кўришни истар эдим.

Биз, Коммунистик партия Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг таклифига мувофиқ жавоб визити билан Болгарияда бўлдик. Маълумки, 1957 йилда Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси бизнинг мамлакатимизга келган эди ва болгар дўстларимиз ўша вақтда совет делегациясини ўз мамлакатига келишга таклиф қилган эдилар.

Бизнинг Болгарияга қилган сафаримиз ҳар жиҳатдан мароқли ва фойдали бўлди. Бизда кўп таассурот қолди. Бу — ёрқин, унутилмас таассуротлардир. Бизнинг делегациямиз, гўзал Болгария тупроғида бўлган вақтида Болгария меҳнаткашлари ва уларнинг раҳбарлари делегациямизга нисбатан изҳор қилган ғоят зўр самимият, дўстлик ва муҳаббатни айтиб беришга муносиб сўз топиш қийин.

Биз Болгария меҳнаткашлари билан учрашган ҳамма жойда улар Совет Иттифоқи халқларига қардошлик саломини ва коммунизм қурилишида катта муваффақиятлар қўлга киритишларини истаб изҳор қилган тилакларини топширишни биздан илтимос қилдилар. Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Живков, Министрлар Советининг раиси ўртоқ Югов, Халқ мажлиси президиумининг раиси ўртоқ Ганев, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ҳукуматининг аъзолари ҳам биздан шуни илтимос қилдилар. Мен, аввало, шу илтимосни бажаришни ва азиз ўртоқлар, болгар дўстларимизнинг сизларга самимий саломи ва яхши истакларини топширишни истайман.

Делегациямизнинг қилган сафари шуни яна бир марта яққол кўрсатдики, болгар халқи, унинг Коммунистик партияси, Болгария раҳбарлари, ўртоқ Тодор Живков айтганидек, коммунизмнинг тўла ғалабасигача Совет Иттифоқи билан бирга боришга доим тайёр турган содиқ ва самимий дўстлардир!

Мамлакатларимиз коммунистик партиялари ва ҳукуматлари ўртасида ҳеч қандай низоли масалалар йўқ бўлибгина қолмай, балки биз турлича тушунадиган масалалар ҳам йўқ.

Болгарияда халқимизнинг, партиямизнинг вакили бўлиш қийин иш эмас эди. Агар бирор «машаққат» сезилган бўлса, бу «машаққат» қуёшнинг жазирама иссиғи эди. Москвада ҳаво совуқ бўлиб, самолётда тез парвоз қилгандан кейин бошқача иқлим шароитига бардош бериш қийин эди. Аммо болгар халқининг ҳамма жойда бизни ғоят самимий меҳмондўстлиқ билан кутиб олганлиги бу қийинчиликни осонлаштирди.

Биз Болгарияда бўлган вақтимизда бунинг учун кўп марта чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилдик. Бизни, совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси вакилларини ҳеч унутилмас очиқ кўнгил билан кутиб олганликлари учун делегациямиз номидан, Совет ҳукумати номидан, партиямиз Марказий Комитети номидан, совет халқи номидан Болгария давлати ва Коммунистик партияси раҳбарларига, бутун болгар халқига яна бир марта чин кўнгилдан самимий ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Болгарияга қилган визитимиз муносабати билан Ғарбдаги баъзи бировлар ҳар хил уйдирма гапларни, мисол учун Хрушчев гўё Совет-Болгария муносабатларидаги қандайдир англашилмовчиликларни тинчитиш, «дарз кетган жойларни елимлаш» мақсадида Болгарияга борди, деган гапларни тарқатдилар. Буржуа қаламкашлари билан тез-тез бўлиб турадиганидек, улар бу сафар ҳам шармандаи-шармисор бўлдилар. Империалистлар низолар йўқ бўлган ва бўлиши ҳам мумкин бўлмаган жойлардан низо ахтарадилар.

Совет Иттифоқи халқлари билан болгар халқи ўртасидаги бузилмас дўстликнинг чуқур илдизлари узоқ ўтмишга томир ёйиб кириб борган. Бу дўстлик умумий душманларга қарши курашда биргаликда тўкилган қон билан мустаҳкамланган. Болгарияда бўлган вақтимизда биз қаҳрамонона жанглар бўлган Плевен шаҳрини ва бошқа жойларни бориб кўрдик. бу жойлардаги ҳар бир қарич ер аттомонийлар Туркиясига қарши курашган халқларимиз фарзандларининг шон-шавкатини эслатиб туради.

Туркия золимларига қарши биргаликда олиб борилган курашда ҳалок бўлган рус жангчилари шарафига ҳамда иккинчи жаҳон уруши йилларида немис фашистларга қарши жангларда ҳалок бўлган совет жангчилари ва болгар ватанпарварлари, партизанлари шарафига Болгариянинг кўпгина жойларида ёдгорликлар қўйилган. Меҳнаткашлар ана шу ёдгорликларни нақадар зўр меҳр-муҳаббат билан асраётганликларини кўриб хурсанд бўлдик.

Лекин халқларимизни бирлаштириб ва қон-қардош қилиб турган нарса биргина тарих эмас. Эндиликда, яъни Болгария социализм йўлидан бораётган бир пайтда бизнинг дўстлигимиз янги бўёқлар билан сайқалланди, бу дўстлигимиз янги чуқур мазмун билан бойитилди. Совет ва болгар халқларининг энг яхши фарзандлари кураш олиб борган энг эзгу идеаллар эндиликда умумий ишларимизда рўёбга чиқмоқда.

Биз шаҳар ва қишлоқларни, заводлар ва қишлоқ хўжалик кооперативларини, илмий тадқиқот институтларини бориб кўриб, жуда хурсанд бўлдик. Биз ишчилар, деҳқонлар, интеллигентлар билан дўстона суҳбатлар ўтказдик, улар қилган ва қилаётган фидокорона меҳнатнинг натижаларини кўрдик. Кўрган нарсаларимиз, дилкашлик билан ўтказган ана шу суҳбатларимиз бизда энг яхши таассуротлар қолдирди.

Маълумки, ўтмишда Болгария қолоқ аграр мамлакат эди. Монархия-фашизм асорати ағдариб ташлангандан кейин, халқ ҳокимияти йилларида мамлакатда юзлаб саноат корхоналари барпо қилинди. Деҳқон хўжаликларини кооперативлаштириш туфайли болгар қишлоғининг қиёфаси ўзгариб кетди. Фан ва маданиятни ривожлантиришда катта тараққиётга эришилди.

Биз «Марица-Восток» энергетика комплекси корхоналарида, кемасозлик заводида, азотли ўғит комбинатида бўлдик, Болгариядаги бошқа корхоналарни ҳам кўрдик. Ана шуларнинг ҳаммаси ишчилар, инженерлар, техникларнинг меҳнати билан, талантли болгар халқининг куч-ғайрати билан бунёдга келтирилган. Биз социализм ғалабаси учун курашда болгар халқининг етакчи кучи бўлган Болгария ишчилар синфининг ажойиб вакиллари билан танишдик.

Қишлоқни социалистик асосларда қайта қуришда болгар ўртоқларимизнинг сабоқ бўларли тажрибаси бор. Бошқа халқ демократияси мамлакатларида бўлганидек, Болгарияда ҳам деҳқон умр бўйи бир парча ерда меҳнат қилар эди. Деҳқонлар чор Болгариясининг энг камбағал ва ҳуқуқсиз синфи эди.

Халқ ҳокимияти ўз турмушининг бутун укладини ўзгартиришда болгар деҳқонига ёрдам берди. Болгария ишчилар синфи ва унинг жанговар авангарди — Коммунистик партия болгар деҳқонларига янги, коллектив меҳнат ва бадавлат турмуш сари борадиган йўлни кўрсатиб бердилар. Шуниси диққатга сазоворки, деҳқонларни кооперативлаштириш планли тарзда, уюшқоқлик билан амалга оширилди, айни маҳалда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши юксалиб борди.

Биз янги, мустаҳкам жамоат бинолари ва уй-жойлар қуриб олган яхши, бақувват кооперативларни бориб кўрдик. Энг муҳими шуки, биз ўз ерининг хўжайини, социалистик Болгариянинг актив қурувчиси бўлган болгар деҳқонининг янги қиёфасини кўрдик.

Қишлоқ хўжалигини қайта қуриш соҳасидаги вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилинганлиги Болгария Коммунистик партияси ва Болгария халқ деҳқончилик иттифоқи ўртасида кўп йиллардан буён мавжуд бўлган мустаҳкам ҳамкорлик билан боғлангандир.

Социализм душманларининг коммунистлар халқ ҳокимиятини ўрнатгандан кейин гўё меҳнаткашларнинг бошқа партиялари билан ҳамкорлик қилишни хоҳламайдилар, деган уйдирмаларини бошқа социалистик мамлакатларнинг тажрибаси каби, Болгариянинг тажрибаси ҳам чиппакка чиқармоқда. Коммунистлар билан деҳқончилик иттифоқи аъзоларининг Коммунистик партия раҳбарлигида аҳил бўлиб биргаликда олиб борган ишлари халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш ва социализмни муваффақиятли суратда қуришда муҳим роль ўйнади. Бу эса, фақат Болгария учунгина катта аҳамиятга эга эмас. Бу — болгар халқининг коллектив тажрибамизга қўшган қимматли ҳиссасидир. Коллектив тажриба шундай бир битмас-туганмас чашмадирки, у ҳаммамизни бойитади ҳамда социализм, коммунизм ғалабаси учун курашда бизга янги-янги кучлар бахш этади.

Бизнинг мақсадимиз бир. Биз битта йўлдан бориб, социализм ва коммунизм қурмоқдамиз. Албатта, Болгариянинг ўзига хос миллий ва тарихий хусусиятлари бор. Болгар дўстларимиз Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатларнинг тажрибасидан фойдаланиб, ўз мамлакатининг шароитларини ҳисобга олиб, марксизм-ленинизмни моҳирлик билан қўлланиб келмоқдалар.

Болгар халқининг тарихий ғалабаларида Болгария Коммунистик партиясининг жуда катта хизмати бор. Биз Болгария Коммунистик партияси мамлакатда нақадар зўр обрў, нақадар чуқур ҳурмат қозонганлигини кўрдик. Болгария меҳнаткашлари ўз жонажон партиясини, аввало, шунинг учун севадиларки, бу партия халқ билан чамбарчас боғланган бўлиб, унга садоқат билан хизмат қилмоқда. Болгария коммунистларининг кучи шундаки, улар марксизм-ленинизм позицияларида қаттиқ туриптилар. Болгария коммунистлари болгар халқининг улуғ фарзанди Георгий Димитровнинг васиятларини адо этиб, социалистик қурилишга доир мураккаб масалаларни муваффақиятли суратда ҳал қилмоқдалар, пролетар интернационализми, социалистик мамлакатлар халқларининг дўстлиги ва бирлигини мустаҳкамлаш йўлидан оғишмай бормоқдалар.

Болгария Коммунистик партияси ўз халқининг миллий озодлик ва революцион курашидаги энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини сақлаб қолиб, халқнинг бутун кучини социализм қурилишининг тарихий вазифаларини ҳал қилишга жипслаштирди ва уюштирди.

Биз болгар ўртоқлар билан социализм ва коммунизмни амалда барпо этишга доир кўпгина масалаларни муҳокама қилдик. Аслини олганда эса, бу масалалар биз учун ҳам, шунингдек Болгария меҳнаткашлари учун ҳам бир хил аҳамиятга эгадир, яъни саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданиятнинг турли тармоқларини ривожлантиришга доир масалалардир. Масалан, қишлоқ хўжалигини олиб кўринг. Бизда ҳам, Болгарияда ҳам бу соҳада қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини ошириш масалалари, дон, техника экинлари, сабзавот, гўшт, сут, жун етиштиришни кўпайтириш масалалари, меҳнатни ташкил этишнинг прогрессивроқ методларини жорий қилиш, машиналардан яхшироқ фойдаланиш масалалари ва шу каби бошқа масалалар турибди.

Биз ҳам, болгар ўртоқлар ҳам мамлакатларимизнинг ҳамма бойликларидан тўлароқ фойдаланишга, бу бойликларни халқларимизга хизмат қилдиришга интилмоқдамиз. Чамаси, бошқа социалистик мамлакатлар олдида ҳам худди ана шундай масалалар турган бўлса керак. Албатта, ҳаркайси мамлакатда ана шу масалаларни амалда ҳал қилиш конкрет шароитларга ва вақтга боғлиқдир. Лекин ҳамма мамлакатлар учун зарур, умумий бўлган бир шарт бор, бу — меҳнат, ғайрат билан фидокорона қилинадиган меҳнатдир, моддий ва маънавий бойликларнинг ҳаммаси меҳнат туфайли вужудга келади.

Шаҳар ва қишлоқлар кўркам бўлиб бориши, обод уйлар кўпайиши учун, маънавий ҳаёт ривож топиши учун, одамлар яхши ва лаззатли овқатланадиган бўлиши учун, улар яхши кийиниш имкониятига эга бўлиши учун, болалар мактабларда, институтларда ўқиши учун моддий неъматлар ишлаб чиқаришни муттасил суратда кўпайтириб бориш керак. Ана шуларнинг ҳаммаси эса, ишчилар синфининг, деҳқонларнинг меҳнати билан, халқнинг меҳнати билан таъминлаб берилади. Шунинг учун меҳнат унумдорлиги қанчалик юқори бўлса, жисмоний меҳнатнинг ўрнини босадиган механизмларни қанча кўп яратсак, халқ учун моддий ва маънавий неъматлар шунча кўп ишлаб чиқарилиши мумкин. Бу — асосий вазифадир, ўртоқлар.

Меҳнат инсонни олий ҳимматли қилади ва унга завқ бағишлайди. Мана шу боисдан биз муттасил: меҳнат, меҳнат ва меҳнат, деб келмоқдамиз.

Биз Болгария Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатларга доир масалалар устида фикрлар олишдик. Партияларимиз ўртасидаги муносабатлар, ҳамиша қардошларча ҳамкорлик муносабатлари бўлиб келганлигини биз зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтдик. Бу муносабатлар коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари кенгашининг 1957 йилги декларациясига ва қардош партиялар кенгашининг 1960 йилги баёнотига асосланади. Бизнинг партияларимиз тенглик, ички ишларга аралашмаслик ва пролетар интернационализми негизида социалистик мамлакатларнинг бирлиги, мустаҳкам ҳамкорлиги ва қардошларча ўзаро ёрдами позицияларида туриб келдилар ва турмоқдалар. Бизнинг партияларимиз улуғ маркcча-ленинча таълимотнинг софлиги учун, ревизионизмга, догматизмга ва сектантликка қарши кураш олиб боришни, бутун коммунистик ва ишчи ҳаракатининг бирлиги учун кураш олиб боришни, халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини бутун чоралар билан қувватлашни ўзларининг муқаддас бурчи деб ҳисоблайдилар.

Ҳар икки партиямиз бизларни бирлаштириб турган, бирлигимизни мустаҳкамлаётган масалаларни қардош партиялар ўртасидаги муносабатларда олдинги ўринга қўйиш керак, деб ҳисоблайдилар. Партиялар ўртасида вужудга келадиган масалалар ўртоқлик руҳида, марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида ҳал қилинсин, деб ўз томонимиздан ҳамма чораларни кўриб келдик ва кўрмоқдамиз. Ҳар бир партия коммунистик ва ишчи ҳаракатини жипслаштириш, социалистик мамлакатлар бирлигини мустаҳкамлаш ишига ўз ҳиссасини қўшмоғи, ана шу масалаларга бутун халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракатининг жипслиги ва бирлиги учун ҳар қайси партия зиммасига юклатилган масъулиятни тушуниб туриб ёндошмоғи керак.

Ўртоқлар! Болгария раҳбарлари билан учрашган вақтларимизда биз мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларга доир кўпгина масалаларни муҳокама қилдик. Музокаралар ҳамма масалаларда, шу жумладан халқаро масалаларда ҳам тўла бирдам эканлигимизни кўрсатди, бу эса, Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияларининг Қўшма Баёнотида ўз ифодасини топди.

Умуман ҳозирги халқаро аҳволга ва энг муҳим халқаро проблемаларга баҳо бериш хусусида бу ҳужжатда айтилган ҳамма гапларни қайтариб ўтиришнинг зарурати йўқ. Жаҳоннинг тақдири кўп жиҳатдан ана шу проблемаларга боғлиқдир ва бу проблемаларни ҳал қилиш вақти аллақачонлар келган. Мен, даставвал, Германия билан сулх шартномаси тузиш ва Ғарбий Берлин масаласини ҳал қилиш сингари проблемаларни, қуролсизланиш, ядро қуроли синовларини тўхтатиш масалаларини назарда тутаман.

Ана шу масалаларнинг ҳаммасида қандай позиция тутаётганлигимизни такрорлаб гапириб ўтирмайман. Бизнинг позициямиз совет расмий кишиларининг нутқларида ва матбуотда етарли даражада кенг баён қилиб берилган. Ғарб давлатларининг бу масалалардаги позицияси ҳам ҳаммага маълум.

Шуни айтиш керакки, Ғарбдаги партнерларимиз бу масалаларнинг ҳаммасида қайсарлик кўрсатмоқдалар, етилган проблемаларни тинч йўл билан бартараф қилишни истамаётирлар. Улар сўнгги йилларда халқаро майдонда кучлар нисбатида юз берган ўзгаришларни тушунмаётирлар ёки тушунишни истамаётирлар ва биз билан бўлган муносабатларда «зўравонлик позицияси»да туриб сиёсат юргизишга ҳали ҳам уриниб келмоқдалар.

Маълумки, ана шу аҳмоқона назариянинг автори ўлиб кетди, лекин унинг назарияси ҳали ҳам яшамоқда ва Ғарб давлатларининг ҳозирги раҳбарлари бу назариядан воз кечишни сира ҳам хоҳламаётирлар. Аммо «зўравонлик позицияси»да туриб сиёсат юргизиш шу сиёсатни ижод қилган кишига шуҳрат келтирмаган экан, бу сиёсатни бизнинг давримизда давом эттиришга уринаётган кишиларга ҳам муваффақият келтирмайди. Бу сиёсат муқаррар суратда барбод бўлади. Эндиликда, яъни Совет Иттифоқи билан бутун социалистик лагерининг куч-қудрати беқиёс даражада юксалган бир даврда дағдағалар ишлатиш юмшоқроқ қилиб айтганда, енгилтакликдир.

Бизнинг делегациямиз Шарқий-Жанубий Осиёдаги аҳволга доир масала устида болгар ўртоқлар билан фикрлар олишганлигини сизлар Совет-Болгария музокаралари тўғрисидаги баёнотда ўқигандирсизлар. Биз вазиятни тўғри тушунганлигимизни сўнгги вақтлардаги воқеалар кўрсатиб турибди. Биз аминмизки, бошқа жойларда бўлганидек, ер шарининг ана шу районида ҳам мустамлакачилар мустамлакачилик сиёсатидан оғизда эмас, амалда воз кечишга охири бир кун мажбур бўладилар.

Ўз-ўзидан маълумки, биз Шарқий-Жанубий Осиёдаги вазиятни Болгария раҳбарлари билан муҳокама қилар эканмиз, Лаосда вужудга келган аҳволни ҳам эътиборсиз қолдирмадик. Сўнгги даврда Лаосда юз берган воқеалар барча прогрессив кишиларни ташвишлантирмаслиги мумкин эмас.

Исёнчи генерал Фуми Носаван бошлиқ реакцион кучлар Америка ҳарбийларининг мадади билан Лаосда бошлаган урушни тўхтатиш учун Совет ҳукумати қўлидан келган ҳамма чораларни кўрди. Лаосда шаҳзода Суванна Фума бошлиқ коалицион ҳукумат тузишга ёрдам бериш зарур, деган позицияга Совет ҳукумати қаттиқ амал қилиб келди. Биз шу фикрга асосландикки, масаланинг ана шундай тарзда ҳал қилиниши ана шу мамлакатда тинчликни таъминлаб берган ҳамда Лаос халқини мамнун қилган бўлур эди.

Бир вақтлар, Лаосдаги вазиятнинг нормаллашуви яқин қолгандек бўлиб туйилган эди. Лаосдаги асосий сиёсий кучларнинг вакиллари бўлган уч шаҳзоданинг учрашувлари бўлиб ўтди. Улар коалицион ҳукуматни тузиш шаҳзода Суванна Фумага топширилади, деган битимга келдилар.

Аммо масаланинг бундай тарзда ҳал қилиниши реакционерларга ёқмаган бўлса керак. Худди мана шу сабабдан Фуми Носаван билан реакциянинг бошқа бир вакили Бун Ум келишилган битимларни саботаж қила бошлади. Ниҳоятда ғалати манзара вужудга келаяпти. Бун Ум билан Носаван Лаосда уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги битимни барбод қилар эмишлар-да, Қўшма Штатлар бўлса, исёнчиларга таъсир ўтказишни гўё хоҳласа ҳам бунга ожизлик қилаётган эмиш. Ахир, Бун Ум, Фуми Носаван ва Лаосдаги бошқа реакционерлар фақат Америка Қўшма Штатларининг мадади билан тирик эканлиги ҳаммага маълум нарса-ку.

Лаосдаги реакционерлар Нам-Та шаҳри ёнида янги иғвогарлик қилгани сўнгги вақтларда маълум бўлиб қолди. Уларнинг ана шу иғвогарлиги бу иш жуда узоқни кўзловчи мақсадлар билан амалга оширилди, деган жиддий шубҳалар туғдирмоқда. Ана шу иғвогарлик Лаосда кенг кўламда уруш ҳаракатларини яна бошлаб юборишни ҳамда шундай йўл билан АҚШга реакцион кучлар томонида туриб воқеаларга тағин ҳам активроқ аралашиш учун баҳона топиб беришни мўлжаллаб амалга оширилди, деб ҳам ўйлаш мумкин. Режалар узоқни мўлжаллаб тузилган эди, лекин карвон бошилик қилиши лозим бўлган Фуми Носаван, чамаси, адашиб қолди, тайинланган йўл бир ёқда қолиб, бошқа йўлга от солиб юборди. Унинг қўл остидаги баъзи бир қисмлар ва ана шу райондаги аҳоли разилона ишда қатнашишдан бош тортдилар. Шундай қилиб, иғвогарлик барбод бўлди, унинг оқибати шу иғвогарликни бошлаган кишиларнинг ўзи учун ёмон бўлиб чиқди.

Бу — диққатга сазовор фактдир. Бу факт Лаосдаги реакционерларга ва уларни қувватлаб турган кишиларга жиддий огоҳлантиришдир. Агарда Фуми Носаван ва унинг тўдаси ўзининг иғвогарликлар ва шантаждан иборат сиёсатини амалга оширишга бундан буён ҳам урина берса, бу нарса Лаосдаги вазиятни тағин ҳам кўпроқ кескинлаштириб қўйиши мумкин. Шуни айтиш керакки, АҚШ ҳукуматининг Таиландга Америка қўшинларини тушириш ҳақидаги қарори Лаос проблемасини бартараф қилишни жиддий равишда мушкуллаштириб қўймоқда.

Ғарбдаги баъзи бир сиёсий арбоблар Лаосдаги реакцион кучларни қувватлаб келганликлари натижасида ўзлари тушиб қолган шармандали аҳволдан қутулиб олишга интилиб, Лаосда сўнгги вақтларда юз берган воқеалар учун жавобгарликни Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик мамлакатларга тўнкаб қўйишга уринмоқдалар. Бундай жанобларга шундай дейиш мумкин: ҳозир Лаосда юз бераётган ҳодисаларнинг сабабларини ўз сиёсатингиздан, Бун Умни, Фуми Носаванни ва шуларга ўхшаш кимсаларни қувватлаётганингиздан қидиринг. Ҳеч шубҳа йўқки, бундай сиёсат давом эттирилаверадиган бўлса, муқаррар суратда бутунлай барбод бўлади.

Шуни мамнуният билан қайд қилиш мумкинки, бош министр Суванна Фума, шунингдек Патет Лаонинг раҳбари шаҳзода Суфанну-вонг: биз Лаоснинг коалицион ҳукуматини тузиш тўғрисида уч шаҳзоданинг учрашувларида келишиб олинган битимга изчиллик билан амал қиламиз, деб яқинда яна айтдилар. Бу эса бизнинг нуқтаи назаримизга ҳам жавоб беради. Шу сабабли, Совет ҳукумати илгари бўлганидек, ҳозир ҳам бетараф ва мустақил Лаосни вужудга келтириш масаласидаги позицияларга амал қила беради, бу позициялар Лаосга бағишланган Женева кенгашида ҳамда президент Кеннеди билан Венада ўтказилган суҳбатларда баён қилиб берилган эди. Биз Лаосда уруш алангаси яна авж олиб кетмаслигига ҳаракат қиламиз, Лаос халқининг адолатли муддаоларини қувватлай берамиз.

Азиз ўртоқлар!

Социализмнинг моддий ва маънавий кучлари нақадар шиддаткорона тарзда юксалиб, мустаҳкамланиб бораётганлигига делегациямизнинг Болгарияга қилган сафари вақтида яна бир марта қаноат ҳосил этдик. Социалистик тузум яратиб бераётган барча шарт-шароитлар туфайли ҳар қандай халқ ўз қаддини тез ростлаб олмоқда ҳамда чинакам баҳодирга айланмоқда. Бахт-саодатга ва равнақ топишга олиб борадиган энг тўғри йўл — социализм, коммунизм йўли эканлигини эндиликда жаҳон халқлари тобора яхшироқ тушуна бошладилар.

Унутилмас учрашувлар ва болгар халқи делегациямизни иссиқ қучоқ очиб кутиб олганлиги умрбод ёдимизда қолади. Биз Болгария меҳнаткашларининг ютуқларидан астойдил хурсандмиз. Биз Болгариянинг шаҳар ва қишлоқларида бўлган вақтимизда айтган қуйидаги сўзларимизни ҳозир яна такрорлаб айтмоқчимиз: болгар халқига, Болгария Коммунистик партиясига, унинг ўртоқ Тодор Живков бошлиқ Марказий Комитетига, ўртоқ Антон Югов бошлиқ Болгария ҳукуматига социализм қуришдан иборат олижаноб ишда чин кўнгилдан янги зўр муваффақиятлар тилаймиз.

Биз болгар биродарларимиз билан биргаликда бундай деймиз: Совет-болгар дўстлиги мустаҳкам ва бузилмасдир. Бизнинг мамлакатларимиз, халқларимиз тўғри йўлдан бормоқдалар. Биз Владимир Ильич Ленин бизга васият қилиб қолдирган ишимизнинг, коммунизм улуғ ишининг тўла тантана қилишига чуқур аминмиз.

Илтифотларингиз учун миннатдорман, азиз ўртоқлар.

ЯНГИ ҲАЁТ МАНБАЛАРИ

МАЛИ РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТИНИНГ БОШЛИҒИ ВА ҲУКУМАТ РАИСИ МОДИБО КЕЙТА ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДА

□ □ □

Ўзбекистон меҳнаткашлари республикада меҳмон бўлиб турган Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раиси Модибо Кейтани очиқ чеҳра билан яқин дўстдек кутиб олмоқдалар.

Модибо Кейта Совет Иттифоқига, Ўзбекистонга қилган визитини янги ҳаёт манбаларига қилинган зиёрат деб атади.

Малилик меҳмонларнинг Совет Иттифоқи халқлари ижодий меҳнати тўғрисида мумкин қадар кўпроқ нарса билиб олишга интилаётганликлари 25 май эрталаб Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига борганларида яққол кўринди. Модибо Кейта ва унинг ҳамроҳлари колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Матқобилов билан самимий суҳбат бошланиши биланоқ кўп тармоқли коллектив хўжаликни бошқариш тажрибасига катта эътибор бердилар.

— Сизлар чигит экиш учун тупроқни қанча чуқурликда ҳайдайсиз?

— Сизда меҳнатга ҳақ тўлаш тартиби қандай?

— Колхозда меҳнат қай даражада механизациялаштирилган?

Меҳмонлар кетма-кет савол берадилар. Модибо Кейта, юстиция давлат министри Жан-Мари Конэ, сиёсий комиссар, мэр-депутат Мамаду Диарра, Мали Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Мамаду Фадиала Кейта ва Малидан келган бошқа меҳмонлар савол берадилар.

Колхоз раиси жавоб бериб айтадики, колхоз аъзолари хўжаликнинг социалистик формалари ғоят устун эканлигини ўз тажрибаларида кўриб ишонч ҳосил қилдилар. Улар техникадан, Ватан фани ва илғор практика ютуқларидан кенг фойдаланиб, пахта, гўшт, сут, сабзавот, мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқдалар ва шу асосда ўзларининг моддий фаровонлигини тўхтовсиз юксак даражага кўтармоқдалар. Колхозда ҳар гектар ердан 35-40 центнер пахта етиштириш одат бўлиб қолди. Ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда уч минг литрга яқин сут олинмоқда. Колхоз ўтган йилнинг бир ўзидагина уч ярим миллион сўм даромад олди.

А. Матқобилов меҳмонларни пахта майдонларини кўздан кечиришга таклиф этади. Модибо Кейта ва унинг йўлдошлари учинчи бригада участкаларидан бирида ғўзани культивация қилаётган тракторнинг ишига эътибор берадилар.

Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раиси колхозда экин майдонларининг катталигига эътибор қилади.

— Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас, — деб изоҳ беради колхоз раиси. — Кичик майдонларда техникадан фойдаланиш қийин. Колхозимиздаги ишларнинг деярли ҳаммаси механизациялаштирилган. Чигитни машинада экиб, машина билан парвариш қилмоқдамиз ва ҳосилни ҳам машина билан йиғиштириб олмоқдамиз.

Колхозчиларнинг кам меҳнат сарфлаб кўп ҳосил олиш мусобақасининг ташаббускорларидан бири, учинчи бригаданинг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров суҳбатга қўшилади.

— Бизда, — деб мурожаат қилади у Модибо Кейтага, — чигитнинг квадрат-уялаб экилганлигини кўриб турибсиз. Бу эса, техникадан самарали фойдаланишимизга имкон беради.

Ҳурматли меҳмон экинларни суғориш масалалари билан қизиқади. У айтадики, бу масала Мали учун айниқса муҳим проблемадир. Француз мутахассислари экинларни яхши суғориш учун ер мутлақо текис бўлиши зарур деб ҳисоблайдилар.

— Сизнинг суғориш участкаларингиз паст-баланд бўлиб, рельефи ҳам хилма-хил эканлигини кўрдим. Бундай мураккаб шароитда сув хўжалиги ишларини қандай бошқаряпсиз? — деб сўрайди ҳурматли меҳмон.

Ўзбекистонда экинларни суғориш, ирригация қурилиши соҳасида жуда бой тажриба тўпланганлигини азиз меҳмонга сўзлаб берадилар.

— Биз, — дейди колхоз раҳбарлари, — агар талаб этилса, сувни тоққа ҳам чиқара оламиз, турли паст-баландликдаги далаларни суғора оламиз. Биз бу проблемани кўпданоқ ҳал этганмиз.

Экономика соҳасида мутахассис бўлган сиёсий комиссар, депутат-мэр Мамаду Диарра Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Колхозда бўлишимиз бизда жуда катта қизиқиш туғдирди. Совет колхозида меҳнат жуда яхши ташкил этилганлигига ишонч ҳосил қилдим. Хўжаликни бошқаришнинг социалистик системаси катта аҳамиятга эга.

Малилик меҳмонлар колхозчилар ҳаёти билан атрофлича қизиқадилар. Улар ўзбек қишлоғининг аҳолиси бўш вақтларини қандай ўтказаётганлигини, уларнинг болалари қандай ўқиётганликларини, қишлоқда медицина муассасалари қандай ишлаётганлигини, кексалар нима билан шуғулланаётганликлари ва қандай маблағга тирикчилик қилаётганликларини суриштириб биладилар. Улар ўз саволларига берилган жавоблардан «Қизил Ўзбекистон» колхози территориясида саккиз мактаб, катта мактаб-интернат биноси, бир неча болалар боғчаси, икки касалхона, туғруқхона борлигини, яқинда Маданият саройи қурилганлигини билиб оладилар. Кексалар тўғрисида зўр эътибор билан ғамхўрлик қилинмоқда. Уларга колхоз маблағлари ҳисобидан пенсия тўланмоқда.

Малилик меҳмонлар Маданият саройини, В. И. Ленин номидаги мактаб-интернатни бориб кўрдилар, Модибо Кейтанинг шу мактаб ўқувчилари билан учрашуви ғоят мароқли ва завқли бўлди.

Мали Республикасининг миллий маориф министри Абдулай Сингаре Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Совет мамлакатидаги маориф системаси бизни жуда қизиқтирмоқда. Француз мустамлакачилари бизда ҳукмронлик қилган даврда халқ маорифи жуда ҳам пасайиб кетган эди. Биринчи беш йиллик планимизга мувофиқ, 1965 йилга бориб мактабларда ўқувчи болалар сонини саккиз процент кўпайтиришни кўзда тутамиз. Ҳозирги вақтда биз таълим-тарбия ишларини кенг ислоҳ қилмоқдамиз ва бунинг учун совет тажрибасини асос қилиб оламиз.

Шундан кейин Модибо Кейта ва унинг ҳамроҳлари В. И. Ленин номидаги Тошкент умумқўшин команда ўқув юртига келдилар. Улар бу ерда курсантларнинг ўқиши ва турмуши билан танишдилар.

Тушдан кейин Мали Республикасининг вакиллари Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния назоратида бўлдилар.

Модибо Кейта шу куниёқ «Тошкент денгизи»га борди.

Сув омбори тўғонида сув хўжалиги қурилиши методлари тўғрисида, бу қурилишнинг иқтисодий самаралари ҳақида суҳбат бўлди. Ўзбекистонда ирригация ишларининг кенг миқёсда олиб борилаётганлиги тўғрисида, бу ишларни янада ривожлантириш истиқболлари тўғрисида Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раисига сўзлаб бердилар. Кўчма стендга илиб қўйилган республика ирригация картасида янги суғориладиган районларни, яқин вақт ичида сув чиқариш мўлжалланган территорияларни ҳурматли меҳмонга кўрсатдилар.

Модибо Кейта тўғонни, ортиқча сувни чиқариб ташлайдиган иншоотни ва Тошкент сув омборининг бошқа бир қанча иншоотларини томоша қилди. Модибо Кейта ирригаторлар билан суҳбатда бундай деди:

— Мен ўз юртимиз Малида ҳам шундай иншоотлар бўлишини истар эдим.

Малилик меҳмонлар Ўзбекистон ирригаторларининг тажрибалари ва планлари билан танишиб, қизғин фикр олишдилар.

Модибо Кейтадан кейин Тошкентга келган Мали савдо ва саноат министри Хамасире Н' Дуре қуйидагиларни айтди:

— Совет Иттифоқининг қурилиш ишлари соҳасида эришган муваффақиятларига ҳамма қойил қолади.

Малилик меҳмонлар борган ҳамма жойда Ўзбекистон меҳнаткашлари уларни самимий табрикладилар.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. А. Мюрисеп, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Я. А. Малик, армия генерали С. Г. Поплавский ва бошқа расмий кишилар Мали Республикасининг давлат бошлиғи ва ҳукумат раисига ҳамроҳ бўлдилар. (ЎзТАГ).

ТЎЙ МУБОРАК

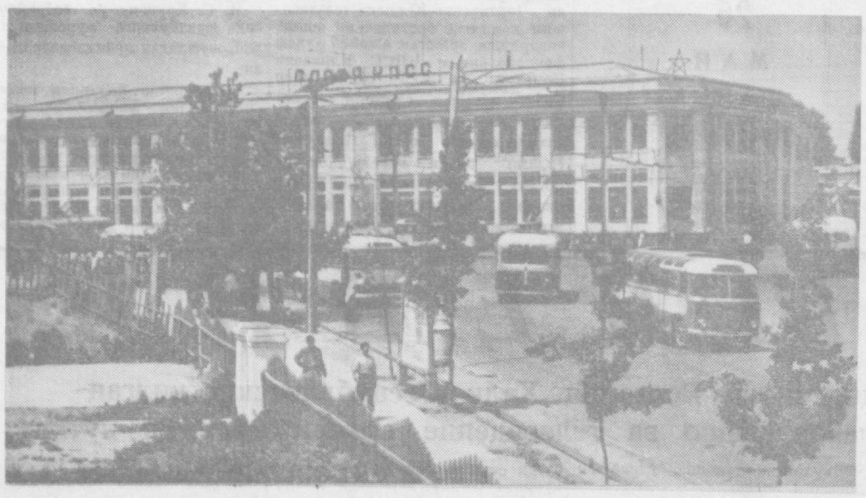

Шаҳримизнинг ҳуснига-ҳусн қўшиб турган бу ерда бундан 40 йил муқаддам 1-босмахона ташкил этилган эди. Ҳозирги кунда босмахонада янги техника асосида бадиий, илмий, сиёсий ва болалар адабиёти кўплаб босилмоқда. Суратда: 1-босмахона биносининг умумий кўриниши.

В. Сироткин фотоси.

Китоб билан ошна бўлмаган кишини топиш қийин. Биласизми, сизга олам-олам мазмунли билим ҳадя этиб, саводхон қилган ва неча-неча тунларингизни бирга ўтказадиган китобларингизнинг кўпи Тошкентдаги биринчи босмахонада босиб чиқарилади.

Бугун мана шу босмахонанинг 40 йиллик тўйи. Бутун коллектив ўз тўйини тантанали равишда нишонламоқда.

1922 йил май ойида ташкил топган бу босмахона республикамизда полиграфия саноатини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнамоқда. Бугунги корхонани унинг ўтмишига қиёслаб бўлмайди. У дастлаб ташкил қилинганида 2—3 та кичик печать машиналаригагина эга бўлиб, ишнинг асосий қисми қўлда бажариларди. Бунинг устига малакали матбаачилар етишмас эди. Эндиликда босмахона республика полиграфия саноатининг энг йирик корхоналаридан бирига айланди. Ҳозирги кунда унинг сифатли махсулот ишлаб чиқарадиган юқори иш унумли улкан машиналари бор.

Ташкил этилган дастлабки йилларида кичик-кичик газеталар чиқаришдан нарига ўтолмаган босмахона ҳозир ҳар куни 35—40 минг нусхада китоб ва брошюралар босиб чиқармоқда. Ҳозир бу ерда бир неча тилда ўқувчилар учун дарсликлар, бадиий, илмий, сиёсий ва болалар адабиёти кўплаб босилаяпти. Унинг йиллик китоб босиб чиқариш қуввати 100 миллион печать лист оттискни ташкил этади.

Бу пешқадам корхонада ҳалол меҳнати туфайли довруғ таратган кўплаб илғор матбаачиларни учратасиз. Мастер О. Турсунмуҳамедов, печатниклардан А. Раҳмонов. С. Саъдиев, фальцовкачи З. Раззоқова ўртоқларнинг номи бутун шаҳарга маълум.

Босмахона коллективи ўз тўйига катта тўёна билан келди. Матбаачилар зиммаларига беш ойлик топшириқни юбилей кунигача адо этиш юзасидан олган мажбуриятларини бажардилар.

Шу тантанали дамларда босмахонага жуда кўп ташкилотлардан, ҳамкасб корхоналардан сон-саноқсиз табриклар келиб турибди. Уларнинг ҳаммасида пешқадам корхона коллективини катта юбилей билан табриклаб, янги-янги муваффақиятлар тиланган илиқ сўзларни ўқиймиз. Биз ҳам уларнинг фикрига қўшиламиз ва «Тўйингиз муборак бўлсин» деймиз.

М. ТОҲИРОВ.

Новаторлар маслаҳатчилари

Комбинатимизга қарашли корхоналарда бирин-кетин жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик ва технологик бюролари ташкил этилабошлади. Ҳозир бизда еттита ана шундай бюро ишлаб турибди. Уларга 50 га яқин ишлаб чиқариш новаторлари, энг яхши инженер ва техникларимиз бирлашган.

Жамоатчи конструкторларимиз комбинат бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг таннархини камайтириш бўйича кўпминг кишилик коллективимиз зиммасига юклатилган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига баракали ҳисса қўшмоқдалар. Улар ишлаб чиқаришнинг кемтик жойларини бартараф этиш кўп меҳнат талаб қиладиган оғир жараёнларни такомиллаштириш, ускуналар қувватини ошириш бўйича жуда катта тадбирларни амалга оширишди. Бу тадбирлар комбинат бўйича ҳар йили юзларча минг сўмлаб давлат маблағини тежаб қолиш имконини беради.

Қувончлиси шундаки, бундай бюро аъзолари корхоналарда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатининг ривожланишига, бу ҳаракатга янги-янги ишчиларни жалб қилишга катта ёрдам бераяптилар. Улар ҳақиқатан ҳам ишлаб чиқариш новаторларининг маслаҳатчилари бўлиб қолишган, янгилик изловчиларнинг таклифларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш билан мунтазам шуғулланишяпти. Қўрғошин кон рудникида ташкил этилган жамоатчи конструкторлик бюроси аъзоси Рудивицкий, Қалмакир конида тузилган бюро аъзоси Митицин, мисбойитиш фабрикасида ишлаб турган бюро аъзоси Асроқулов, марказий ремонт-механика заводидаги жамоатчи конструкторлик бюроси аъзоларидан Липпонен, Теахаров, Радченко ва бошқа ўртоқларнинг иши мақтовга сазовор. Уларнинг ҳар бири деярлик 10 тадан рационализаторлик таклифларини жорий қилишда новаторларга ёрдам беришди.

Жамоатчи конструкторлик бюроларининг аъзолари фаолияти туфайли янгилик изловчилар анча ортди. Ҳозирги вақтда комбинатимиз корхоналарида 600 дан ортиқ новаторлар ижодий изланиш олиб бормоқдалар, бу 1960 йилдагига нисбатан деярли 1,5 баравар кўп демакдир. Улар ўтган йили 600 га яқин таклифлар билан чиқишди. Бу таклифларнинг кўп қисми жорий қилинди. Ана шунинг эвазига комбинатимиз 300 минг сўмдан ортиқ фойда олди.

Жамоатчи конструкторлик бюролари ажойиб рационализаторларни тарбиялади. Инженер-техник ходимлар ва ишчилардан Бурцев, Дятлов, Чаплыгин, Ким, Иванов, Поляков, Собиев, Новиков ва бошқалар шулар жумласидандир. Бу тиниб-тинчимаслар ишлаб чиқариш маданиятини яхшилашга, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган жуда кўп таклифлар билан чиқишди. Уларнинг асбоб-ускуналарни модернизациялаш бўйича ишлаб чиққан тадбирлари ҳар йили юз минг сўмга яқин фойда беради. Бюроларимиз коллективлари етти йилликнинг тўртинчи йилини ҳам яхши кўрсаткичлар билан бошладилар. Уларнинг бутун фикри-зикри 1962 йил давлат планини муддатидан илгари бажаришга ва рационализаторлик ҳамда ихтирочилик ҳаракатини янада кенгайтиришга ҳисса қўшишга қаратилган.

А. ПАВЛЕНКО,
В. И. Ленин номидаги Олтинтопган кон-металлургия комбинатининг ходими.

ҲИССА ҚЎШАЁТГАНЛАР

Тошкентдаги электроизолятор заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини янада яхшилаш устида тинмай ижодий иш олиб бормоқдалар. Улар ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришга алоҳида эътибор беришаяпти. Корхонанинг янгилик изловчилари бу соҳада айниқса активлик кўрсатишмоқда.

Рационализатор ўртоқ А. Ҳакимов яқинда янги автомат ўйлаб топти. Бу автомат ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Натижада юқори кучланишли электр линияларида фойдаланиладиган изоляторларнинг сифати яхшиланди, иш унуми ошди. 25 тоннали босимга эга бўлган «ПН-6» маркали гидравлик пресснинг айрим қисмлари эскирган бўлиб, тез-тез ишдан чиқиб турарди. Тиниб-тинчимас ўртоқ А. Чиренков пресснинг айрим узелларини реконструкция қилиш ҳақида таклиф киритди ва бу ишни ўзи амалга оширди. Натижада пресснинг иш унуми анча ошди. Бу тадбир ҳар йили 900 сўмдан ортиқроқ фойда беради.

Шунингдек, корхонанинг В. Верченко, М. Стародубцев ўртоқлар каби рационализаторлари ҳам кўпгина қимматли таклифлар киритдилар. Уларнинг самарали меҳнати туфайли шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида 10 та таклиф ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, 2000 сўмлик давлат маблағини тежаб қолиш имкони туғилди.

А. СУЛТОНОВ.

ДЎППИДЎЗ ЧЕВАРЛАР

Тошкентдаги «8 Март» бадиий каштачилик фабрикасининг азамат коллективи шу йилнинг ўтган тўрт ойлик планини муваффақиятли бажариб, катта ғалабани қўлга киритган эди. Коллектив май ойида ҳам янада унумли меҳнат қилмоқда.

Бу ютуқларни тилга олганда дўппидўзлик цехи коллективининг салмоқли ҳиссасини алоҳида қайд қилиб ўтиш керак. Белгиланган планни орттириб, нуқул юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш коллективнинг одати бўлиб қолган. Чеварлар биргина апрель ойидаёқ 15 минг донадан ортиқ «Ироқи», «Чоргул», «Нозик» каби турли-туман нафис дўппи тайёрладилар.

Цех маҳсулоти фақат Ватанимиздагина эмас, ҳатто чет элларда ҳам машҳур бўлиб бораяпти. Цех коллективи Польша, Руминия, Чехословакия, Бельгия сингари давлатларнинг ҳам заказларини бажармоқда. Чеварлар қўлидан чиққан дўппилар Бутуниттифоқ ҳамда халқаро виставкаларда юқори баҳоланаяпти. Шу йилнинг апрель ойида Москвада ўтказилган виставкада фабрика дўппилари биринчи даражали диплом билан тақдирланди.

Дўппидўз чеварлар шу кунларда пешқадамликни қўлда сақлаб қолиш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Иқлима Алиматова, Раъно Ҳакимова, Маъсуда Ҳолмуҳамедова, Мовлуда Мақсудова, Раъно Ҳусанова ўртоқлар каби кўпгина ишчилар кунлик топшириқларини 130—140 процентдан адо этаяптилар.

И. РУСТАМОВ,
А. СОТВОЛДИЕВ.

БИЗНИ ИШОНТИРГАН ЭДИНГИЗ, АМАЛДАЧИ?

«Мирзачульсовхозстрой»нинг бошлиғи И. Л. ЗИМОН, 7 ва 8-қурилиш-монтаж бошқармаларининг раҳбарлари А. А. ПАШКЕВИЧ, Л. Л. ДЮНДИН ўртоқлар диққатига

Мамлакатимизда пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўл-кўллиги учун кураш умумхалқ ҳаракатига айланиб кетди. Минг-минглаб кишилар мамлакатимизда коммунизм қурилиши тезлашсин, деган орзу-истак билан иқтисодий жиҳатдан камқувват колхоз ва совхозларга, янги ўзлаштирилаётган чўл ва саҳроларга йўл олмоқдалар. Уларнинг истаги ана шу чўл ва саҳроларни кенг пахтазорларга, боғу бўстонга айлантириш, халқимизнинг гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган талабларини қондириш йўлидаги умумхалқ курашига ўз ҳиссаларини қўшишдир.

Буни бизнинг совхозимиз мисолида ҳам кўрса бўлади. Ҳозир совхозимизда 500 дан ортиқ киши ишламоқда. Улар обод ва кўркам қишлоқларини ташлаб, чўл қувиш орзу-истаги билан келганлар. Совхозимизга келган йигит-қизлар бу йил биринчи марта чўл бағрини тилиб, ҳаёт суви оқиздилар. Қарийб 4500 гектар ерда деҳқончилик қилина бошланди. Шундан 4 минг гектарида пахта етиштирилаяпти. Ерга барвақт ташланган чигит қисқа вақтда қийғос униб чиқди.

Тўғри, бунчалик катта майдонда чигит экишни тугаллаш ва уни бир текис ундириб олиш осонликча бўлмади. Бунга эришиш учун кечани-кеча, кундузни-кундуз демасдан, муштни бир жойга уриб меҳнат қилишга тўғри келди. Ҳа, жуда кўп қийинчиликларни енгиб ўтдик. Дастлабки кунларда техника етарли бўлмади. Бунинг устига, техника тилини билганлар жуда кам эди. Лекин бу қийинчиликларнинг ҳеч бири совхозимиз пахтакорларининг ғайрат-шижоатини, иродасини бука олмади. Улар ҳалоллик билан ишлаб, кенг майдонларда ўсимликнинг бир текис униб чиқишини таъминладилар. Неча асрлар давомида бўм-бўш ётган майдонларда яшил квадратлар барпо этдилар.

Чигитнинг бир текис ундириб олиниши мўл ҳосил учун курашнинг бошланиши эди, холос. Шу сабабли ҳам совхозимиз пахтакорлари бу йўлдаги курашни янада авж олдириш, ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидай асраш учун белни ҳар қачонгидан маҳкам боғлашди.

Қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрущёв пахтакорларнинг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида, гектаридан 25 центнердан кам ҳосил оладиган биронта ҳам хўжалик бўлмасин, деган шиорни ўртага ташлади. Биз гарчан биринчи йили пахта ўстираётган бўлсакда, бу маррага эришиш партия ва Ватан олдидаги бурчимиз эканлигини ҳеч қачон унутмаймиз.

Лекин афсус билан шу нарсани айтиш керакки, айрим ўртоқларимизнинг айби билан қўлга киритилган дастлабки муваффақиятларимизни бой бермоқдамиз. Биз бу ўринда «Мирзачульсовхозстрой»нинг бошлиғи И. Л. Зимон, шу ташкилотга қарашли 7 ва 8-қурилиш-монтаж бошқармаларининг раҳбарлари А. А. Пашкевич, Л. Л. Дюндин ўртоқларнинг қатъиятсизлиги ҳақида, ўз ваъдаларининг устидан чиқмаганликлари тўғрисида тўхталиб ўтмоқчимиз. Бу ўртоқлар совхоз 20 апрелгача сув билан таъминланади, деб бизни ишонтиришган эди. Биз уларнинг ваъдалари ваъда деб билиб, ерга уруғ ташладик. Аммо раҳбарлар ўз ваъдасида турмадилар. Май ойи ўтиб кетаяпти. Айрим майдонлардаги ғўзалар 40 кечаю 40 кундузни кўрди. Лекин шу муддат ичида бирор марта ҳам суғора олмадик. Бир қатор майдондаги ўсимлик қуёш тафтига чидаш беролмай, кун сайин сарғайиб кетаяпти. Буни бошқармаларнинг раҳбарлари билмайди эмас, билишади. Лекин қанчадан-қанча қилган меҳнатимиз зое кетаётганлигига уларнинг юраги ачинмаяпти. Шундай бўлмаганда эди, улар масъулиятни сезиб, сув масаласини тезроқ ҳал қилишда бизга амалий ёрдам кўрсатишарди. Ахир, бир дона чигит озмунча машаққат билан кўкарадими? Шунча меҳнатимизнинг қадрига етмаганларни, сув масаласини жуда кечи билан 20 апрелгача ҳал қилиб берамиз деб, ўз сўзининг устидан чиқмаганларни нима деб баҳоласа бўлади?!

Совхозимизни сув билан таъминлашни даставвал 7-қурилиш-монтаж бошқармаси ўз зиммасига олган эди. Бу бошқарма сув йўлларини қуриб битирмасдан турар-жой бинолари қуришга киришиб кетди. Шундай қилиб, ўз вақтида бажарилиши керак бўлган иш ҳаддан ташқари чўзилди. Шундан сўнг совхозимиз далаларида сув йўллари қуриш билан 8-қурилиш-монтаж бошқармаси шуғулланадиган бўлди. Биз энди ишимиз юришиб кетади деб севинган эдик. Асли бундай бўлиб чиқмади. Бир кунда бажариладиган иш ўн кунга чўзилди, ишда ҳеч қандай ўзгариш бўлмади. Бошқарма раҳбарлари кун санаш билан овора бўлишди.

Май ойининг охирги кунлари ўтиб кетаяпти. Аммо бошқарма раҳбарлари ўз ваъдаларининг устидан чиқиша олмади. Улар эндиликда янги ваъдалар бериш билан ўзларини овутмоқдалар. 7—Х—1, 7—Х—2, 7—Х—8, 7—Х—9 ва бошқа ариқларнинг июнь ойида ҳам ишга тушишига ишониб бўлмайди. Апрель ойида экилган ғўзалар июнь ойида ҳам сув ичмаса, қандай аҳволга тушишини бир ўйлаб кўриш керак.

2-бўлим совхозимизнинг энг йирик пахтакор бўлими ҳисобланади. Бўлим ишчилари бу йил 1800 гектар ерга чигит экишган. Ана шу майдонлар 7—Х—9 ва 7—Х—8 ариқларидан сув ичиши керак. Афсуски, бу ариқлардан яқин орада сув оқадиганга ўхшамайди.

Совхозимиз ишчилари далаларда тиним билмай меҳнат қилмоқдалар, улар ҳар туп ғўзани кўз қорачиғидай асраш учун курашмоқдалар. Шундай экан, «Мирзачульсовхозстрой»нинг ҳурматли раҳбарлари уйқудан кўз очишлари керак. Пешона тери билан ўстирилган ғўзалар соғлом ўсиши учун, ҳар гектаридан камида 25 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз деган мажбуриятимизнинг бажарилиши учун бизни мўл ҳосилнинг гарови бўлган сув билан таъминлашлари лозим. Улар бизни ишонтириб айтган ваъдаларининг уддасидан чиқиш ниятида эканлар, ҳали ҳам кеч эмас, иш суръатини оширишлари, кечани-кеча, кундузни-кундуз демасдан меҳнат қилишлари керак. Шундагина улар бизга чиндан ҳам амалий ёрдам берган бўладилар, ғўзаларимизни сув билан таъминлаган бўладилар.

Қ. ПЎЛАТОВ — Гулистон районидаги «Правда» совхозининг директори, Ф. ТУРСУНОВ — совхознинг 2-бўлими бош агрономи, М. МАҚСУДОВА — пахтачилик бригадасининг бошлиғи. А. ЭГАМБЕРДИЕВ, Э. САМАДОВ — механизаторлар. Т. ТЎРАБОЕВ, Б. ОРОЛОВ — сувчилар.

ТАДБИР ЎЗИНИ ОҚЛАДИ

Бирлашган темир йўл хўжалигимиз ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. У бундан уч йилча муқаддам Тошкентдаги 9 та корхона — Тошкент тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш», карборунд, керамика-труба, ганч, шиша идишлари заводлари, Тошкент ТЭЦи ва халқ хўжалиги кенгаши бинокорлик материаллари саноати бошқармасининг ихтисослашган базаси темир йўл хўжаликлари асосида вужудга келди. Ана шу корхоналарга борадиган темир йўл шохобчалари бир бошқармага бирлашди. Бу тадбирнинг яхши натижалар берганлигини кўрсатувчи жуда кўп далилларни келтириш мумкин.

Ҳар бир корхона ўз темир йўл хўжалигига эга бўлган вақтда келтирилган юкларни тушириш, тайёр маҳсулотларни вагонларга ортишда жуда катта камчиликларга йўл қўйиларди. Бу ҳол давлатга кўп зарар келтирарди. Фикримизнинг далили учун шундай бир мисолни кўрсатиш мумкин. Юқоридаги корхоналар темир йўл хўжалигида вагонлар обороти жуда қониқарсиз аҳволда эди. Ҳарбир вагон обороти учун беш ярим соат норма қилиб қўйилган бўлгани ҳолда, амалда у 13 соат ва ундан ҳам ортиқроқ вақтни ташкил этарди. Бунинг натижасида ҳар бир корхона ҳар йили ўнларча минг сўмлаб штраф тўларди. Вагонларнинг келтирилган юклардан ўз вақтида бўшатилмаслиги ва уларга юк ортишда сусткашликка йўл қўйиш оқибатида эса халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун зарур бўлган юклар белгиланган манзилларга кеч етказиб бериларди.

Бирлашган хўжалик ташкил этилгач, ана шу камчиликлар бартараф этилди. Ҳозирги вақтда хўжаликда вагонлар обороти нормада белгиланганига нисбатан ярим соат тезлашди.

Илгари корхоналарга борадиган темир йўлларда юкларни ташишда тўртта паровоз ва бешта мотовоз фойдаланиларди, икки ўқли вагонни юк тушириш жойига узатиш ва юкни тушириб олиш учун ўртача ҳисобда 5 сўм 18 тийиндан сарфланарди. Ҳозир эса бу операцияни бажариш учун сарфланадиган харажат 4 сўмга ҳам етмайди.

Бирлашган хўжаликда ҳар хил маркадаги учта паровоз ва битта мотовоз ишлатилаяпти. Лекин, шунга қарамай, бир тонна юкни ортиш ва тушириш илгариги 37,5 тийин ўрнига 28 тийингача арзонлашди.

Бирлашган хўжалик ташкил этилмасдан олдин юк тушириш ва ортиш ишлари асосан қўлда бажариларди. Эндиликда эса бу жараён тинмай механизациялашиб бормоқда. Ўтган йили юк ортиш ва тушириш ишларининг ярмига яқини турли хил механизация воситалари билан бажарилди.

Бундан ташқари, Тошкент ТЭЦининг складига томон борадиган йўл қурилиб, кўтарма кран ишга туширилди. Рационализаторлардан Кузель ва Еремин ўртоқларнинг таклифи билан локомотивларнинг иш кўрсаткичларини яхшилаш бўйича бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Ана шуларнинг ҳаммаси вагонларга юк ортиш ва туширишнинг механизация даражасини 10 процент ошириш имконини берди.

Коллективимиз етти йилликнинг тўртинчи йилида барча техника-иқтисодий кўрсаткичларни янада яхшилаш учун зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқда. Бу йил биз йиллик давлат планини муддатидан илгари бажариш, юк ортиш ва тушириш харажатларини янада камайтириш, вагонлар оборотини тезлаштириш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашни яхшилаш юзасидан зиммамизга катта мажбуриятлар олганмиз. Ана шу мажбуриятларни бажариш йўлида бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилаётган барча касбдаги ишчиларимиз дуруст натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Яқиндагина Москвада ўз ишини тамомлаган темирйўлчиларнинг Бутуниттифоқ кенгаши ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ана шу кенгашда сўзлаган мазмунли нутқи коллективимиз ўртасида меҳнат кўтаринкилигини янада ошириб юборди. Шу туфайли ҳам юк ортиш ва тушириш бўйича беш ойга мўлжалланган топшириқ муддатидан деярлик 15 кун илгари адо этилди.

Йўл-йўлакай ишимизни янада яхшилаш билан боғлиқ бўлган айрим мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчиман. Бирлашган хўжаликларда асосан паровозлардан фойдаланилмоқда. Уларни ўз вақтида ремонт қилиб туриш керак. Ана шу масалада катта қийинчиликларга дуч келинмоқда. Чунки Тошкент темир йўлида юклар асосан тепловозларда ташилмоқда, яна бир оз вақт ўтгач темир йўлда битта ҳам паровоз қолмайди. Шунинг учун Тошкент темир йўлидаги паровоз деполари реконструкция қилиниб, тепловозларни ремонт қилишга мослаштирилмоқда. Паровозларни ремонт қилиш базаси қолмаяпти. Бу ҳозирнинг ўзидаёқ ўз таъсирини кўрсатаётир. Нарироққа бориб эса жуда катта қийинчиликларга дуч келиш мумкин.

Ўзбекистон Совнархози транспорт бошқармаси раҳбарлиги ана шуни ҳисобга олиши ва хўжаликлардаги паровозларни тепловозлар билан алмаштириш учун чоралар кўриши керак. Жуда бўлмаганда йирик темир йўл цехлари ёки йирик корхоналар депоси базасида паровозларни ремонт қилишни марказлаштириш лозим. Масалан, Олтинтопган ёки «Ўзбекуголь» комбинатлари депосида ана шундай ремонт базасини ташкил этиш мумкин. Бу локомотивлардан фойдаланишни яхшилашга олиб келарди.

Корхоналарга борадиган темир йўллар ҳолатини яхшилаш юзасидан шошилинч чоралар кўриш керак. Чунки темир йўл излари ва стрелка хўжалигини ремонт қилиш соҳасида катта ишлар амалга оширилганлигига қарамай, уларнинг ҳолати талабга жавоб бермаётир.

Фикримизча, совнархознинг транспорт бошқармаси ҳузурида саноат корхоналарига борадиган темир йўл изларини ремонт қилиш бўйича хозрасчёт контора тузиш мақсадга мувофиқдир.

Яна бир масала устида тўхтаб ўтмоқчиман. У ҳам бўлса, бирлашган хўжалигимиз хизмат кўрсатаётган корхоналар раҳбарларининг ана шу хўжаликка ёрдами масаласидир. Юкларни тушириш ва ортиш ишлари бирлашган хўжаликлар зиммасига юклатилган корхоналарнинг раҳбарлари бу иш билан тамомила шуғулланмай қўйдилар. Бу, иш кўрсаткичларини янада яхшилашга салбий таъсир кўрсатаяпти. Майли, улар юк тушириш ва ортишда бизга ишчи кучи билан ёки механизмлар билан ёрдам беришмасин, фақатгина туширилган юкларни тезроқ ғашиб олиб, янги келган вагонлардаги юкларни тушириш учун майдонни очиб қўйишсин.

Афсуски, ана шундай бўлмаётир. Бунинг натижасида ҳали ҳам айрим вагонлар белгиланганидан анча кўп вақт туриб қолмоқда, юк туширувчилар ҳам ўзларининг қимматли иш вақтларининг бир қисмини бекор ўтказмоқдалар. Бу ҳақли равишда уларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда. Бунга хотима бериш учун вагонларни келтирилган юкни тушириш учун майдонни тайёрлаб қўйишга бефарқ қараган шахсларни қаттиқ жазолаш, корхона раҳбарларининг бу муҳим ишга нисбатан масъулиятини ошириш керак.

Ўзбекистон Совнархози транспорт бошқармаси раҳбарлари ана шу мулоҳазаларни ҳисобга олишлари ва бу ҳақда ўйлаб кўришлари лозим. Бу ишимизга фақат фойда беради.

П. СЕЛЕЗНЕВ,
Ўзбекистон Совнархози 1-бирлашган темир йўл хўжалиги партия ташкилотининг секретари.

Ҳаёт талаби билан

Мактабнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш ҳақидаги Қонуннинг қабул қилиниши халқ маорифи истиқболи учун катта имкониятлар очиб берди. Оржоникидзе район халқ маорифи ходимлари ва мактабларнинг педагогик коллективлари ҳам мазкур Қонун талаблари асосида ишлаб, озми-кўпми ютуқларни қўлга киритдилар.

Ҳозир районда 29 та мактаб бор. Шулардан қарийб ярмидан кўпи ишлаб чиқариш таълими берадиган ўрта умумий меҳнат-политехника мактабларига айлантирилди. Қолганлари ҳам келгуси ўқув йилидан бошлаб халқ маорифининг бу прогрессив системасига ўтказилади.

Ўз оти билан умумий меҳнат-политехника мактаблари ҳисобланган билим ўчоқларида ўқувчиларга турли мутахассисликлар бўйича ҳунар ўргатилмоқда, уларнинг фойдали касбларни танлашлари учун пухта замин ҳозирланаётир. Меҳнат таълими мактаб устахоналаридан ташқари, райондаги бир қатор саноат корхоналарида ҳам олиб борилаяпти. Шунингдек, колхозлар ҳам ўқувчилар учун чинакам тажриба мактаби бўлиб қолди.

«Ташавтомаш» заводи 5-мактабга яхши оталиқ ёрдами кўрсатаётир. Корхонада ўқувчиларнинг ҳунар ўрганиши учун қулай шароитлар яратиб берилган. Цехларда алоҳида ўқув участкалари ажратилган. Ўқувчилар меҳнат машғулотларини ана шу участкаларда ўтказадилар. Эндиликда ёш ҳунармандлар корхона инженер-техник ходимлари ёрдамида айрим ишлаб чиқариш процессларини ўзлаштириб олдилар.

42-мактаб коллективи Свердлов номли колхознинг оталиқ ёрдамидан беҳад мамнун. Тажриба ишлари олиб бориш учун колхоз ўқувчиларга алоҳида участка ажратиб берган. Меҳнатсевар ўғил-қизлар бу ерда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштириб, мактабда олган назарий билимларини амалда мустаҳкамлаяптилар.

Халқ маорифи бўлими район мактабларида политехник таълимни кенг жорий қилиш юзасидан яна бошқа бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Бу эса, турган гап, мактаб ўқувчиларининг ижтимоий-фойдали меҳнатга бўлган қизиқишини тағин ҳам оширади.

М. ОБИДОВ,
Оржоникидзе район халқ мариф бўлимининг инспектори.

Ўзбекистон трактор-йиғув заводи коллективи ташсельмашчиларга ўзиюрар шассиларни белгиланган график асосида етказиб бериш учун барча имкониятларни ишга солмоқда. Суратда: слесарлар ўзиюрар шассиларни йиғишмоқда.

А. Абалян фотоси.

ШУ КУННИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ: *культивация ва суғоришни бир-бирига боғлаб ўтказинг, ҳашаротнинг тарқалишига йўл қўйманг, экинни ёшлигида озиқлантиринг.*

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг 6-бригадаси аъзолари шу кунларда ҳар гектар ердан 31 центнердан пахта олиш учун астойдил курашмоқдалар. Бригадада биринчи культивация сифатли тугалланди. Ҳозир ғўзалар озиқлантирилиб, суғорилмоқда. Суратда: бригаданинг миришкор сувчиси ўртоқ Х. Ҳакимов жўякларга сув тарамоқда.

Ё. Исроилов фотоси.

МАККАЖЎХОРИ — ГЎШТ, СУТ ДЕМАКДИР

Чинакам деҳқон чорвачиликни тез суръатлар билан ривожлантириш учун, албатта, мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш йўлида астойдил курашиш лозимлигини яхши билади. У, халққа мўл-кўл сут, гўшт, ёғ маҳсулотлари етиштириб беришда азамат чорвадорларимиз билан ёнма-ён туриб баракали меҳнат қилади, кўпроқ ҳосил тўпласам, дейди. Лекин бир хил шароитга эга бўлган ерга маккажўхори эккан икки деҳқон икки хил ҳосил олади. Бунинг боиси нимада?

Маккажўхори экини ҳам худди пахта сингари юксак агротехника қоидаларига риоя қилишни талаб этади. Бу экинни ҳам вақтида суғориб, вақтида озиқлантириб, меҳр билан парвариш қилиш керак. Шунга амал қилмаган маккажўхорикор кутилган мақсадга эришаолмайди. Бизнинг бригадамиз аъзолари эса кўпроқ дон, силосбоп кўкпоя етиштириш мақсадида худди пахта каби маккажўхорини ҳам ҳурматлайдилар, парваришини ўрнига қўядилар. Ўтган йили гектаридан қарийб 1600 центнердан кўкпоя ҳосили олганлигимизнинг «сири» ҳам ана шунда.

Деҳқонларимизнинг, ерни тўйдирсанг, элни тўйдиради деган оқилона гапи бор. Ҳар қандай экин ҳам ерни тўйдиришни талаб қилади. Шунинг учун ҳам маккажўхори экиладиган барча майдоннинг ҳар гектарига 500 килограммдан суперфосфат ҳамда ернинг шароитига қараб 8—10 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Ана шу ерларни эрта куздаёқ сифатли қилиб шудгорлаб қўйдик.

Сабзавот экилиб юрган ерларга ва бедапояларга маккажўхори экилса мақсадга мувофиқ бўлади. Кўпйиллик тажрибамиз буни исбот этди. Шунинг учун ҳам бу йил биз бедапояларни бузиб маккажўхори экдик. Баъзибир деҳқонларимиз маккажўхори туплари қанча қалин бўлса, ҳосили шунча кўп бўлади, дейдилар. Шунга амал қилиб улар торқаторлаб экадилар. Бу нотўғри, албатта. Биз барча майдонга маккажўхорини 60×60 ҳамда 70×70 схемаларида жойлаштирамиз, ҳар бир уяда иккитадан кўчат қолдирамиз. Бундай қилинганда фақат поясига зўр берибгина қолмай, сўталари ҳам йирик, донлари эса тўлиқ бўлади. Ахир сигирларга қуруқ поянинг ўзигина эмас, балки мазали дон ҳам керакку.

Барча майдондаги кўчатларни текис ундириб олишимиз билан қатор ораларига механизация ёрдамида ишлов беришни бошладик. Бизда биринчи марта пичоқли культиваторлар ишлатилди. Чунки сабзавот экинлари экилиб юрган ерлар ҳамда бедапоялар серўт бўлади. Шунинг учун ҳам ана шу пичоқлар ёрдамида бегона ўтлар ўлдирилди. Натижада маккажўхорини ўт босмади, ўсимлик яхши ривожланаяпти.

Маккажўхори қатор ораларига ишлов бергандан сўнг бир ҳафта қантариб қўйдик, сўнгра қондириб суғордик. Биринчи сув билан ҳар гектар ерга 300 килограммдан селитра солдик. Қониб сув ичган, ўғитга тўйган ўсимлик яшнаб кетди. Барча майдонни кузатиб борамиз.

Юз гектар ердаги маккажўхоримизнинг бўйи белбоққа етай деб қолди. Авваллари фақат «Имперетинский» навини экар эдик. Бу йил 25 гектар ерга «Ўзбекистон гиганти» навидан ҳам экдик. Бу нав олдингига нисбатан анча юқори ҳосил беради. Ҳозир яхши ривожланаяпти.

Бу йилги мақсадимиз мавжуд техникадан унумли фойдаланган ҳолда сидқидилдан меҳнат қилиб, ҳар гектар ердан 1650 центнердан силосбоп кўкпоя етиштиришдир. Ана шу мўлжалга етсак 160 минг центнер силос тайёрлаган бўламиз. Бу эса 1600 центнер сўйилган вазнда мол гўшти етиштириш имкониятини беради.

Р. ҚАМБАРОВ,
Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхози коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи.

Ғўзалар нормал ривожланаётир

Ҳозир бригадада ғўзанинг иккинчи парвариши бошлаб юборилди. Механизатор Қаршибой Абдураимов ҳар куни 7—8 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқда. Бу ерда культивация билан бир йўла ўсимлик озиқлантирилмоқда.

Сифатли парвариш қилинаётган ғўзалар нормал ривожланаётир.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг ўртоқ Саттор Норқулов бошлиқ бу бригада аъзолари 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар мажбуриятни бажариш йўлида дастлабки ютуқни қўлга киритдилар. Тўғри ва аниқ квадратлар мўл ҳосилдан дарак бермоқда.

Ғ. ТУРСУНХЎЖАЕВ

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 25 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Пискент	0,5	88,2
Оққўрғон	—	79,5
Бўка	0,5	78,1
Ўрта Чирчиқ	0,3	61,0
Чирчиқ бошқармаси бўйича	0,3	76,9
Калинин	0,6	104,9
Оржоникидзе	0,3	92,9
Оҳангарон	3,0	61,3
Бўстонлиқ	2,2	39,3
Тошкент бошқармаси бўйича	1,1	81,0
Қуйи Чирчиқ	1,1	81,3
Чиноз	0,1	80,0
Янгийўл	1,3	77,1
Юқори Чирчиқ	2,8	73,5
Янгийўл бошқармаси бўйича	1,6	76,9
Сирдарё	0,8	90,0
Гулистон	0,8	86,3
Комсомол	0,8	86,2
Сирдарё бошқармаси бўйича	0,8	88,2
Бекобод	0,2	93,3
Янгиер	2,3	77,5
Янгиер бошқармаси бўйича	0,6	89,8
Область бўйича	1,0	80,5

КОНСУЛЬТАЦИЯ ҲАШАРОТНИ ҚИРИБ ТАШЛАНГ!

Ҳавонинг илиқ бўлиши, туфайли тупроқда қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўлди. Кейинги кунларда ҳашарот айниқса кўпая бошлади ва катта-катта майдонларга тарқалмоқда. Улар шира, трипс, ўргимчаккана, кўккурт бўлиб, уларнинг тезда тарқалиши ҳосилга катта хавф туғдирмоқда ва ўсимликнинг ривожини 10—15 кун кечиктираётир. Ана шу қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш чоралари ўз вақтида амалга оширилмаса ҳосилнинг бир қисми нобуд бўлиши мумкин.

Ҳашаротларнинг кўплаб тарқалиб кетишига йўл қўймаслик учун дарҳол унга қарши кескин кураш чораларини амалга ошириш талаб қилинади. Бунинг учун қишлоқ хўжалик авиациясидан, ОУН, ОДН, қўл аппаратлари ва бошқа воситалардан фойдаланиш керак.

Самолёт орқали ғўзага дори сочилганда метилмеркаптофосни қўлланиш энг яхши натижа беради. Бир гектар ерга бир килограмм норма ҳисобланади. Метилмеркаптофос дорисини ғўзага трактор ёрдамида пуркаш ҳам мумкин. Булардан ташқари интрацион дориси ҳам ишлатилади, бир гектар ерга 600 грамм сарф қилинади, тиофос дориси ишлатилганда эса бир гектар ерга 300—350 грамм сарф қилинади.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларини қириб ташлашда совун қўшилган анабазин дориси ҳам муҳим воситадир. Бир литр сувга бир грамм анабазин ва икки грамм совун қўшиб тайёрланади.

Шунингдек гексахлоранга анабазин аралаштириб ҳам ғўзага пуркаш мумкин. 40 килограмм гексахлоранга бир килограмм анабазин қўшилиб яхшилаб қориштирилади, бу тайёрланган дори бир гектар ерга етади.

Кузги тунлам ҳам ғўзага катта зарар келтиради. Бу ҳашарот ғўзанинг илдизларига зиён етказади ва натижада ўсимлик қуриб қолади. Кузги тунлам 2—3 сантиметр чуқурликда бўлади.

Эрта баҳорда ҳарорат анча юқори бўлганлиги туфайли кўсак қуртнинг капалаклари эрта уйғониб унинг уруғи тез кўпайди. Чигит ёппасига униб чиқиш вақтига келиб, кузги тунламнинг қуртлари ўрта ёшда бўлди. Кузги тунлам айниқса уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлаб экилган майдонлар учун хавфлидир.

Гулистон, Комсомол, Чиноз, Сирдарё, Янгийўл ва областнинг бошқа бир қатор районларидаги хўжаликлар учун кузги тунламнинг зарари катта бўлиши мумкин. Чунки бу районларда униб чиққан ғўзаларнинг 10—25 проценти ана шу ҳашарот билан зарарланади.

Кузги тунламни қириб ташлаш учун бир гектар ерга 40—60 килограмм гексахлоран дориси ишлатилади ва шунинг кетидан дарҳол культивация, чопиқ ўтказилади. ОУН-4-6 аппаратидан ташқари СУЗлар ёрдамида ҳам гексахлоранни тупроққа солиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда кунжара уни ҳам яхши натижа беради. 40 килограмм кунжара унига 6—8 килограмм 10 процентли ДДТ дориси аралаштирилади ва шу усулда тайёрланган дори ОУН-4-6 агрегати ёрдамида ёки СУЗ ёрдамида қаторларга солинади ёки бўлмаса қўл билан ҳам бу дорини сочиш мумкин.

Энг асосий қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг пайдо бўлиш ва тарқалиш хусусиятларини эътиборга олиб, унга қарши кескин курашни авж олдириб юбориш лозим. Айниқса ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларига зарар етказувчи ҳашаротларнинг кўпайиш манбаи бўлган бегона ўтларни йўқ қилишга жиддий эътибор берайлик. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг ўз вақтида қириб ташланиши униб чиққан ғўза тупларининг тўла сақланиб қолинишини ва ҳосилнинг мўл бўлишини таъминлайди.

С. БОНДАРЕНКО,
Тошкент область ўсимликларни ҳимоя қилиш станциясининг директори.

Д. КАСИМОВ,
агроном-энтомолог.

ВАТАНПАРВАР ЁШЛАР АҲДИ

«Бутун синфимиз билан қўриқ ерга — Янгиерда ташкил этилган янги совхозга борамиз». Тошкентдаги 144-мактабни битирувчи ўқувчиларнинг аҳди шу. Бу йигит-қизлар ўз истакларини изҳор қилиб район комсомол комитетига мана шу мазмундаги мактубни йўлладилар: «Бизлар янги ерга бориб ҳаёт йўлимизни янги ташкил этилган совхозда бўз ерларни ўзлаштиришдек улуғвор ишдан бошлашга аҳд қилдик. Бизлар у ерга бориб ишлаш билан бирга партиямиз XXII съезди ва комсомолнинг XIV съезди қарорларини амалга оширишда пропагандист сифатида ҳам хизмат қиламиз. У ерда бизлар рус тилини ўрганиш ва бадиий ҳаваскорлик тўгаракларини ташкил этамиз».

Ёшларнинг бу ватанпарварлик ташаббусини ВЛКСМ Марказий Комитети маъқуллади. Ёшларга бу улуғвор ишда катта муваффақиятларни қўлга киритиш истаги билдирилди.

Юрагида жўшқин ҳаёт, меҳнат завқи тўлиб-тошган бу йигит-қизлар ўз сўзларининг устидан чиқадиган ёшлардир. Мана Маърифа Фозилов рус тили тўгарагининг раҳбари. Боқижон Тўхтаев эса музикачи. У бу йил музика билим юртини ҳам тугаллайди. Ўзи автомашинани ҳам бошқараверади. Хайриддинов бўлса яхшигина радист. У мактаб радиоузелида ишлайди. Ўткир Нурматов баскетболчи. Спорт майдонини ҳам ўқувчиларнинг ўзлари қуришган. Хуллас, бу йигит-қизларнинг ҳаммасининг ҳам қўлидан иш келади.

Оқ йўл бўлсин сизларга, ватанпарвар йигит-қизлар!

КАЛИНИН РАЙОНИ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ ҒАЛАБАСИ

Калинин районининг пиллачилари яқиндагина областда биринчи бўлиб пилла тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажарган эдилар. Кеча улар социалистик мажбуриятларини ҳам бажардилар. Давлатга ҳаммаси бўлиб 1330 центнер аъло сифатли пилла сотилди. Шу кунларда районда давлатга пилла сотиш давом этмоқда.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

ДОИМИЙ КОМИССИЯНИНГ ТАШАББУСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Оққўрғон район Совети халқ маорифи доимий комиссиясининг аъзолари Жданов номли кечки ёшлар мактабида ўқиш-ўқитиш ишларининг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини аниқладилар. Мактаб директори Н. Алиев, илмий бўлим мудири С. Ҳакимов ўртоқлар давоматни яхшилаш масаласини унутиб қўйишган. Ҳар куни машғулотларга 177 ўрнига 120—130 ўқувчи қатнашган, холос. Бундай ачинарли ҳол «Октябрь 40 йиллиги» колхозидаги ёшлар мактабида ҳам тез-тез содир бўлиб турган. Халқ маорифи бўлимларининг инспекторлари ана шу мактабларда камдан-кам бўлишган. Машғулотларнинг мунтазам ўтишини таъминламаганлар. Дарслар паст савияда юзаки ўтказилиши маълум бўлган.

Халқ маорифи доимий комиссияси кечки ёшлар мактабларида ўқиш ва ўқитиш ишларини яхшилаш масаласи юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини район ижроия комитетига билдиришди. Ижроия комитет комиссиянинг бу ташаббусини қўллаб-қувватлади. Ишчи ва колхозчи ёшлар мактабининг ишини яхшилаш тўғрисида дарҳол конкрет тадбирлар белгиланди. Жумладан узоқ қишлоқлардан қатнаб ўқиётган ёшлар учун зарур имкониятлар яратиш, айниқса уларга транспорт билан ёрдам беришга алоҳида эътибор берилди. Бу иш колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига юклатилади. Дарсларни ўзлаштиролмаётган ёшлар билан қўшимча равишда машғулотлар ўтказиш, консультациялар ташкил қилиш йўлга қўйилди. Натижада бу мактабларда таълим-тарбия ишлари бирмунча яхшиланди. Ҳозир комиссия аъзолари давомат ва ўзлаштиришнинг аҳволи устидан бевосита назорат олиб бормоқдалар. Мактабларнинг педагогика коллективига яқиндан амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

МАДАНИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

Янгиер шаҳар Совети ижроия комитети меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилашга жиддий эътибор бераётир. Ҳозир шаҳарда 4 та кино-театр ишлаб турибди. Кутубхоналарда китоб фонди тобора кўпайтирилмоқда. Бир неча ой ичида уларнинг фонди 25 мингтага етди. Салкам ўн мингга яқин ишчи ва хизматчи, инженер-техник ходим кутубхона хизматидан фойдаланмоқда.

Кейинги вақтда бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг сони ҳам анча кўпайди. Жойларда ташкил этилаётган тўгаракларга кўплаб ёш талантлар жалб қилинаётир. Уларни гоҳ қурувчилар, ишчилар ва гоҳида шаҳар аҳолиси ўртасида учратиш мумкин. Қизиқарли концертлар билан меҳнаткашларни ҳурсанд қилмоқдалар. Шаҳар халқ театрининг иши ҳам кундан-кун яхшиланиб боряпти.

Аҳоли ўртасида оммавий лекция ва суҳбатларни тез-тез ўтказиб туриш муҳим аҳамият касб этаётир. Шаҳар кутубхоналарида ҳар ойда 1—2 марта китобхонлар конференцияси ўтказиш одат тусига кириб қолди. Атоқли ёзувчилар, кекса революция ветеранлари билан бўладиган учрашувлар жуда қизиқарли ва сермазмун ўтказилаётир.

ТАЙЁРГАРЛИК КУЧАЙТИРИЛДИ

Ўтган йили Юқори Чирчиқ районининг мактаб ўқувчилари ёзги каникулни кўнгилли ўтказиб, маданий дам олган эдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари район Советининг ижроия комитети бу йил пионер ва ўқувчиларнинг ёз мавсумини хушчақчақлик билан ўтказиш, яхши ва кўнгилли дам олишларини таъминлаш учун тайёргарликни қизитиб юборди. Бу йил 7.000 га яқин ўқувчи пионер лагерларида дам олади. 9 минг бола эса туристик юришларда қатнашадилар. 1500 бола жонажон ўлкамиз бўйлаб саёҳат қиладилар. Янгибозор, Паркент қишлоқларида, «Политотдел», Свердлов номли, «Ленинский путь» колхозларида пионер лагерлари, соғломлаштириш майдончалари ишлай бошлайди. Ташкилий ишларни бажарувчи 11 кишидан иборат махсус комиссияси тузилди.

МИЛЛИЙ МАКТАБЛАРДА РУС ТИЛИНИ ЎҚИТИШ МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ИККИНЧИ РЕСПУБЛИКАЛАРАРО КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЛДИДАН

КАТТА ЙИҒИН

Шу йил 28 майда Тошкентда миллий мактабларда рус тилини ўқитиш масалаларига бағишланган республикалараро илмий конференция ўз ишини бошлайди. Шу муносабат билан мухбиримиз конференцияни ўтказувчи ташкилот комитети ишчи комиссиясининг раиси, Ўзбекистон ССР маориф министрининг ўринбосари ўртоқ К. И. Улаева билан учрашиб, бу катта йиғин ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Тошкентда ўтказиладиган мазкур конференция, — деди ўртоқ Улаева, — миллий мактабларда рус тилини ўқитишни тағин ҳам яхшилаш масалаларини муҳокама қилади, кейинги йилларда бу соҳада эришилган ютуқларга якун ясайди.

Маълумки, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР мактаблари ҳамда олий ўқув юртлари рус тили ўқитувчиларининг вакиллари 1956 йили Тошкентга тўпланишган эди. Улар миллий мактабларда рус тилини ўқитиш масалаларига бағишланган республикалараро биринчи илмий конференцияга қатнашиб, қатор муҳим тадбирларни ишлаб чиқишган эди.

Шундан бери ўтган давр ичида рус тилини ўқитишни яхшилаш соҳасида анчагина ишлар қилинди. Ўрта мактабларнинг 8—10 синфлари учун рус тили ва адабиётидан янги дарсликлар тайёрланди ва нашр қилинди. Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ҳақида Қонун қабул қилиниши муносабати билан республика Педагогика фанлари илмий-текшириш институти томонидан саккиз йиллик ўзбек мактабларида рус тилини ўқитиш бўйича янги программалар ишлаб чиқилди. Шунингдек, «Ўзбек мактабларида рус тилини ўқитиш методикаси масалалари», «Миллий мактабларда рус адабиёти тарихининг умумий асосларини ўрганиш», «Миллий мактабларда она ва рус тиллари» каби ўнга яқин тўплам ва қўлланмалар босилиб чиқди.

Иккинчи илмий конференцияга ҳам Ўрта Осиё, Қозоғистон ва Озарбайжон республикаларидан таниқли олимлар ва тажрибали рус тили ўқитувчилари қатнашадилар. Шу билан бирга педагогика соҳасида самарали ишлар олиб бораётган атоқли олимларнинг мазмунли докладлари ҳам тингланади.

Республикалараро конференцияни ўтказиш планлари ва тематикалар ишлаб чиқилди. Беш кун давом этадиган катта йиғин ўз ишини бешта секцияда олиб боради. Жумладан, программалар секцияси, ўқитиш методикаси ва ўқитувчиларни ҳамда илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш секцияларида айниқса қизиқарли темалар муҳокама қилинади.

Конференция муносабати билан катта виставка ташкил этилади. Виставка экспозициясида ўқув ва илмий-методик адабиётлар, ўқитувчиларнинг иш тажрибалари каби бўлимлар бўлиб, улар бир нечта қизиқарли экспонатларни ўз ичига олади.

Тошкентда республикалараро илмий конференциянинг ўтказилиши, шубҳасиз, миллий мактабларда рус тилини ўқитиш савиясини оширишда муҳим роль ўйнайди.

ЮГУРАВЕРИШ БИЛАН ИШ БИТМАЙДИ

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» ва «Ленин йўли» колхозлари раҳбарларини ишламаяпти, деган киши «хато» қилади. Улар югуриб-елиб юришибди. Колхоз раҳбарлари ҳали у, ҳали бу бригадада пайдо бўладилар. Уларда тиним йўқ. Агар югураверишбилан иш юришиб кетадиган бўлса, бу колхозларда ғўзалар аллақачон ўтлардан тозаланар, ғўза ягонаси тугалланар, кам-кўстлар тузатилар эди. Афсуски, аҳвол шундай эмас.

Ўртоқ Иброҳимов раислик қилаётган «Ленин йўли» колхози жуда катта хўжалик. 2 минг гектар пахта майдонига эга бўлган бу колхознинг ғўзаларини ўт босиб ётибди. Уялардаги тўп-тўп ғўзалар қизил поча бўлай деб қолган. Аммо колхозда ғўза ягонаси кундан-кунга кучайтирилиши ўрнига пасайтириб юборилаяпти. Ҳозиргача 2 минг гектар ердаги ғўзадан бор-йўғи 157 гектари ягана қилинди.

Колхоз раҳбарларидан нега бундай деб сўрасангиз, ғўзани ўт босиб кетди, олдин ўтни йўқотмасак бўлмайди, шунинг учун кетмон чопиғига зўр бераяпмиз, дейдилар. Далага чиқиб, иш билан танишсангиз, колхозчилар культивация вақтидаёқ йўқотилиши мумкин бўлган ўтларни чопиқ қилаётганларини кўрасиз. Уялардаги ўтлар эса қолиб кетаяпти. Демак, улар фақат трактор учун ишни бироз енгиллаштираяптилар, холос. Уялардаги ғўзани бўғиб ётган ўтни ўлдириб ягана қилиш, ғўзанинг эркин ривожланиши учун шароит яратиш ўрнига, колхозчилар беҳуда овора бўлишаяпти.

Ўртоқ Турсунбой Солиев бошлиқ бригадада ўт асосан йўқотилган. Лекин уяларда ғўзалар тўп-тўп бўлиб турибди.

— Нега ягана қилинмаяпти? — сўрадик бригадирдан.

— Кўндалангига юрадиган тракторимиз йўқ. Тракторни бир қатор юргизиб олиб ягана қилмасак, квадратлар нотўғри бўлиб чиқади. Кейин ғўзани икки томонлама ишлай олмаймиз, — дейди бригадир.

Талаб тўғри. Маълум бўлишича, колхозда кўп ерларга 60х45 схемаси билан чигит экилган. Лекин еттита трактор фақат 60х50 схемасига мослаштирилгани учун бекор турибди. Иккита тракторга шу схемага боп культиватор етишмайди.

Ғўзани биринчи парваришданоқ озиқлантириш тўғрисида жуда кўп гап бўлди. Бироқ, бу хўжаликда шу муҳим тадбирга эътибор берилмаган. 1238 гектар ердаги ғўза икки марта культивация қилинган. Лекин бор-йўғи 741 гектар ердаги ғўза озиқлантирилган.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозидаги иш айниқса пала-партиш. Бу ерда қанча меҳнат қилиб етиштирилган кўчатлар нобуд қилинаяпти. Бўш уяларга қўшимча чигит экиш номигагина ўтказилаяпти. Масалан, ўртоқ Хожибой Эшонов бошлиқ бригадада икки колхозчи қўшимча чигит экиб юрибди. Улардан бири тик туриб, кетмон билан ерни сал чопиб беряпти, иккинчиси эса тик турганча қисмлаб чигит ташлаб кетаяпти. Текшириб кўрилганда, қўшимча экилган чигит квадратларга мос келмади, тракторлар юрадиган, намсиз ерга 15 — 20 донадан чигит ташлаб кетилганлиги маълум бўлди. Бундай қўшимча чигит экишнинг кимга кераги бор?

Ўртоқ Абдуҳаким Ортиқов бошлиқ бригадада тракторчи Сайфи Салимов ғўзани кўндалангига культивация қилаяпти. У ҳар олти қаторнинг бир қаторидаги ғўзани ёппасига қирқиб кетаяпти. Ҳа, кўчатни сақлаб қолиш ўрнига йўқотилаяпти. Бунга ғўза қатор ораси кўндалангига қирқилган вақтда маркёри схемага мувофиқ созланмай ишлатилганлиги, натижада қатор оралари ҳар хил бўлиб қолганлиги сабаб бўлмоқда. Бир қатори 30, иккинчи қатори 40, учинчисининг оралиғи эса 45 сантиметр келади. Аҳвол шундай бўлишига қарамай, бригадир тракторни кўндалангига қараб ишлатаяпти. Бу бригаданинг бошлиғи ўртоқ Ортиқов энтимолог-агроном, афсуски унинг ғўзаларини, бир томондан, тракторчи нобуд қилаётган бўлса, иккинчи томондан, ҳашарот йўқотаяпти.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозида ҳеч қандай тартиб йўқ. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Колхоз правлениеси томонидан ишчи кучлари бригадаларга тақсимлаб қўйилган бўлса ҳам, бу одамлар ўз ўрнида эмас.

Колхоз раҳбарлари (раиси ўртоқ Юнус Тўлаганов, партия ташкилотининг секретари Азим Азизов ўртоқлар) бундай аҳволга қарши қатъий чора кўриш ўрнига алдамчилик, кўзбўямачилик йўлига ўтиб олганлар. Районга қилинмаган ишларни қилинди, ишламаган одамларни ишлади, деб маълумот берганлар.

19 май куни пахтачиликда фақат 105 киши ишлаган бўлса, 194 киши ишлади деб, бешта «СУЗ» ишлаган бўлса, 10 та «СУЗ» ишлади деб, ҳақиқатда 902 гектар ер культивация қилинган бўлса, 967 гектар ғўза культивация қилинди, деб маълумот берилган. Бошқа ишларнинг ҳажми ҳам худди шу хилда кўпайтириб кўрсатилган. Колхоз раиси ўртоқ Тўлаганов: «Мен секретарга сводкани кўпайтириб ёзгин деб сира айтмаганман», — дейди. Лекин кундалик сводкани олиб турган, далада бўлган ишлар ҳажмини кўриб турган раиснинг ўзини билмасликка олиши кишини ажаблантиради.

Яқинда мусобақадош Пискент район пахтакорлари район колхоз-совхозларида юз бераётган шу хилдаги камчиликларни очиб ташлаган эдилар. Бундан ҳамма хўжалик раҳбарлари, шу жумладан «Ленин йўли» ва «Октябрь 40 йиллиги» колхозларининг раҳбарлари ҳам тегишли хулоса чиқариб олишлари лозим эди. Афсуски, улар ҳамон эскича ишламоқдалар. Ҳатто кўзбўямачиликкача бориб етмоқдалар. Улар бу билан ўзларини ҳам, район раҳбарларини ҳам алдамоқдалар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

РАИС: — Кўз ойнакни кўзга қўйсам ишлар юз-да,
Доғ кўрмайсиз, биродарлар бизнинг юзда.

М. ВОРОБЕЙЧИКОВ чизган расм.

ЕНГИЛ САНОАТНИНГ КАТТА КЎРИГИ

Яқинда Москвада кийим-кечак ва пойафзалларнинг Бутуниттифоқ виставкаси очилади. Мамлакатимиздаги енгил саноат корхоналарида кенг истеъмол моллари хилини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, аҳолининг бу молларга бўлган талабини кўпроқ қондириш соҳасида мазкур виставка катта аҳамиятга эга бўлади. Бутуниттифоқ виставкасига Ўзбекистон Халқ хўжалик кенгашига қарашли корхоналар, жумладан Тошкентдаги фабрикалар коллективлари катта тайёргарлик кўрдилар. Тайёргарлик даврида енгил саноат корхоналари кийим-кечак ва пойафзалнинг бир қанча янги модаларини ўзлаштирдилар ва уларни оммавий равишда ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар.

Москва виставкасида 250 хил кийим-кечак ва 210 хил пойафзал намойиш қилинади. Тошкентдаги 1-ва 2-ҳамда «Қизил тонг» тикув фабрикалари, пайпоқ-трикотаж, трикотаж, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари, Тошкент тери-мўйна заводи ва пойафзаллар модели марказий лабораторияси виставкада ўз маҳсулотлари билан қатнашадилар.

Виставка экспонатлари бадиий жиҳатдан жуда чиройли қилиб безатилади. Бу ерда корхоналар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар намуналаридан ташқари ишлаб чиқаришнинг ўсишини кўрсатувчи диаграммалар, корхона ҳаётини, ишлаб чиқаришда қўлланилаётган техника янгиликларини тасвирловчи фотосуратлар ҳам бўлади.

Москвада очиладиган бу катта виставка республикамиз, жумладан Тошкент шаҳрининг енгил саноат корхоналари тайёрлаётган маҳсулотларни бутун иттифоққа танитади. Шу билан бирга виставка республикамиз корхоналарида маҳсулотнинг аҳоли учун энг қулай ва бежирим турларини кўпайтириш ҳамда ишлаб чиқаришни рационал ташкил этишда катта ёрдам беради.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ДОСААФНИНГ БУТУНИТТИФОҚ V СЪЕЗДИ

МОСКВА, 24 май. (ТАСС). Армия, Авиация ва Флотга ёрдам берувчи кўнгилли жамиятнинг Бутуниттифоқ бешинчи съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Делегатлар СССР ДОСААФи Марказий комитети ва Марказий ревизия комиссиясининг докладларини ҳамда жамиятнинг Уставига киритиладиган ўзгаришлар тўғрисидаги докладни уч кундан буён муҳокама қилмоқдалар.

Бугун музокараларда биринчи бўлиб, ДОСААФнинг Харьков шаҳар Москва район комитети раиси О. И. Бабкина сўзга чиқди. ДОСААФ Озарбайжон республика комитетининг раиси Д. М. Жаводов иш тажрибаларини ўртоқлашди. Шундан сўнг СССР Қизил крест ва Қизил ярим ой жамиятлари союзи ижроия комитетининг раиси Г. М. Митерев, Совет Иттифоқи маршали В. И. Чуйков нутқ сўзладилар.

БУНГА НИМА ДЕЙИШАР ЭКАН

«Қадрли «Уртўқмоқ»! Вақт топиб бизнинг фабрикага бир келиб кетсанг. Чунки фабрикамиз раҳбарлари ўзлари билан ўзлари овора бўлиб, бизни бутунлай унутиб юборишди. Ёш ишчиларни тарбиялаш, мутахассисларни ўз жойига қўйиш ўрнига қувди-қувди қилиш билан шуғулланишмоқда...

3- мебель фабрикасининг бир группа ёш ишчилари».

Чиндан ҳам фабрика даргоҳига қадам қўйишингиз билан кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган ҳангомаларга дуч келасиз. Кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш хатда айтилгандан ҳам ёмон аҳволга ташлаб қўйилган. Раҳбарлар цехларни ўзаро «бўлишиб» олишибди. Шунинг учун улар цех бошлиқлари ва мастерларини тайинлашда маълумоти борми, йўқми, мутахассислиги эгаллаши лозим бўлган лавозимига жавоб бера оладими-йўқми, буни суриштириб ўтирмай лаганбардорликнинг уддасидан чиқа оладиган кишиларни тайинлашар экан. Масалан, ўрта маълумотга ҳам эга бўлмаган К. Аълаев, 7- синф ҳажмида маълумоти бўлган Ш. Раҳимов, ҳатто 7- синфни ҳам битириб улгирмаган Н. Горшковларни цех бошлиқлари этиб кўтарганлар. Фабрикада талайгина дипломли ёш мутахассислар бўлишига қарамай, ҳеч қандай мутахассислиги бўлмаган П. Мокинни 2-цехга мастер, А. Дадахўжаевни 3- цехга мастер этиб тайинлаганлар. Бир қанча ёш мутахассисларни ўрта техник маълумотли бўлишига қарамай, оддий ишчи бўлиб ишлашга мажбур қилганлар. Фабрика директори П. А. Ильинецдан:

— Сиз бу ҳақда нима дейсиз? — деб сўрадик.

— Хўш, бунинг нимаси ёмон! —хайрон бўлиб деди Ильинец.

— Мутахассисдан фойдаланмаслик бу жиноят-ку?

— Ростини айтсам, — деди алланечук бўлиб директор, — мен янгиман, ҳозирча ҳеч нарса деёлмайман...

Фабрикада Х. Аҳмадиев деган бир кимса бор экан. Ўзининг айтишича, у ҳаммани «қўрқитиб» олган. Бировларни ишдан олиш ҳам, бўшатиш ҳам ўша кишининг ихтиёрида эмиш.

— Ўзлари ким бўлиб ишлайдилар? — секин сўрадик ундан.

— Ишчилар комитетининг раиси — икки қўлини биқинига қўйиб деди Аҳмадиев.

Биз ишчилар комитети раисининг ишлари билан танишмоқчи бўлган эдик, Аҳмадиев горкомдан рухсатнома олиб келасизлар деб туриб олди. Бунчалик оёқ тираб олишининг лекини бор экан. Аҳмадиев ишчилар ўртасида чинакамига иш олиб бориш ўрнига асосан иғво билан, «аканг катта» деб керилиш билан кун ўтказган. Ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, маданий дам олишларини уюштириш, ёш ишчиларга ўз малакаларини оширишда ёрдамлашиш Аҳмадиевнинг хаёлига ҳам келмабди. План тузганида раҳбарларнинг идорасига қатнаб туриш, ўша томонларга қўнғироқ қилиш сингари икир-чикирларни ҳисобга олган-у, ишчиларнинг кечки ўқувини уюштириш, ўқиётганларга ёрдам бериш сингари муҳим масалаларни четлаб ўтаверган. Натижада фабрикада ишчиларнинг қўнимсизлиги авж олган. Масалан, 1960 йили 284 киши ишга олиниб, 189 киши ишдан бўшатилган. 1961 йил эса 148 киши қабул қилиниб 235 киши бўшатиб юборилган. Айниқса ёшларни раҳбарларнинг гапини икки қилгани учун кўплаб бўшатаберганлар.

— Шундай қилиб фабриканинг каттасиман денг? — яна сўрадик Аҳмадиевдан.

— Шунақа! — деди Аҳмадиев ҳамон икки қўлини биқинидан олмай, — ишчиларни қабул қилиш, бўшатиш, янги-янги лавозимларга кўтариш ҳаммаси менинг измимда.

— Нега бўлмаса дипломли ёшларни ўз ўрнига қўймайсиз?

— Қўймадим-да...

— Нега энди?

— Чунки дипломли ёшларимиз бақириб-чақиришни, дўқу-пўписа қилишни билишмайди. Цех бошлиғи ёки мастер бўлиш учун боевой кишилар керак!

Баҳонани қаранг-а! Сўкишишни билмайди деб диплом бор йигитларни ўз ўрнига қўйишмаётган эмиш.

Фабрика раҳбарлари бир-бирларидан чўчиб, жуда катта жиноятларни ҳам кўриб-кўрмасликка олиб кетаверганлар. Тўғрироғи мен сенга тегмай, сен менга тегма қабилида иш тутганлар. Ўтган йили фабриканинг ёғоч-тахта базаси куйиб давлатга эски пул билан бир миллион тўрт юз қирқ минг сўмлик зарар етди. Текширишлар натижасида базага аллаким томонидан атайлаб ўт қўйилганлиги аниқланди ва тамом... Ким томонидан ўт қўйилганлигини аниқлашга келганда бу масала фабрика раҳбарларидан ҳеч кимни қизиқтирмай қўя қолди. Ҳатто Октябрь район прокуратурасидаги ўртоқлар ҳам оғизларига талқон солгандек жим-жим бўлиб кетдилар.

Склад мудири М. Циганов ўтган йили 7 контейнер клейни четга ўғринчасига ўтказиб юборди. Фабриканинг янги бухгалтери Д. И. Дорофеев жиноятнинг изини топгандек ҳам бўлди. Лекин «мен каттаман» деб керилиб юрган Аҳмадиев жиноятчини ҳимоя қилиш кўчасига ўтиб:

— Бухгалтер Цигановдан пора сўраяпти... — деб миш-миш тарқатди. Шу йўл билан кишиларнинг диққатини чалғитишга уринди.

Фабрикада аҳвол ана шундай. Лекин директор К. И. Ильинец нима учундир буларнинг ҳаммасига нисбатан ўзини бетараф қилиб кўрсатмоқда. Ҳатто малакали ёшларнинг четга суриб қўйилганлиги ҳам бу ўртоқни мутлақо қизиқтирмаган. Наҳотки, фабрикадаги тартибсизликларни тугатишнинг иложи бўлмаса. Бунга Совнархоз енгил саноат бошқармасидаги раҳбар ўртоқлар нима дейишар экан?

Х. ТЎХТАБОЕВ,
Т. МИРХОДИЕВ.

ФУТБОЛ

ҲИСОБ ОЧИЛМАДИ

Кеча марказий «Пахтакор» стадиони ишқибозлар билан яна лиқ тўлди. Бу ерда мамлакат чемпионатининг навбатдаги учрашувида майдон эгалари Харьковнинг «Авангард» командасини қабул қилдилар. Командалар майдонга қуйидаги составда тушди. **«Авангард»:** Н. Уграицкий, В. Онисько, В. Марьенко (капитан), В. Тодоров, Н. Масленников, В. Ожередов, Ю. Нестеров, С. Костюк, И. Балакин, Н. Королев, Н. Каштанов. **«Пахтакор»:** Ю. Пшеничников, М. Шарипов, О. Моторин, В. Суюнов, В. Қаҳҳоров, В. Мухин, Б. Абдураимов, И. Тазетдинов, Г. Красницкий (капитан), В. Тажиров, Ю. Беляков.

Рақиблар бир-бирларини жуда яхши билардилар. Шунинг учун ҳам ўйин тез суръат билан бошланди. Одатда асосий кучни ҳимояга ташлайдиган украин футболчилари қаттиқ ҳужумга ўтдилар. Ёш, лекин техник жиҳатдан маҳоратли бўлган Каштанов қанотдан тез-тез ҳужум қилиб ҳимоячиларимизни жуда шошириб қўйди. Унинг бурчакдан туриб урган иккита тўпи айниқса хавфли бўлди. «Пахтакор» дарвозабонининг беҳато ўйнашигина бу ҳолатларда командани голдан сақлаб қолди. Рақибларидан бундай қаттиқ қаршиликни кутмаган тошкентликларнинг ўйини ҳа деганда қовушмади. Тажиров, Беляковлар ўзларига оширилган тўпни олдириб қўявердилар. Абдураимов урган тўплар ноаниқ кетаверди. У биринчи таймнинг бошида штраф майдони ичида Красницкийнинг аниқ қилиб оширган тўпини дарвозадан юқорига уриб юборди. Худди шундай ҳолат иккинчи таймда ҳам такрорланди. Матчнинг сўнгги минутларидагина «Пахтакор»нинг ҳамма ўйинчилари актив ҳужумга ўтди. Лекин футболчиларимиз рақиблар ҳимоясининг заиф жойини топа олмадилар. Оқибатда ҳисоб очилмади.

Бу командаларнинг дублёрлар состави ўртасида бўлган учрашув 1:1 ҳисоби билан дуранг бўлди.

Шундай қилиб, «Пахтакор» футболчилари 5 ўйиндан кейин 7 очко тўплаб, биринчи ўринга чиқдилар.

С. МУСАЕВ.

Улкан стадион бағри бу сафар ҳам ишқивозлар учун торлик қилиб қолди.
А. Абалян фотоси.

КАТТА САҲНАДАН МУНОСИБ ЎРИН ОЛАДИЛАР

Яқинда Муқимий номли театр зали тамошабинлар билан жуда гавжум бўлди. Йиғилганлар Фридрих Шиллернинг «Қароқчилар» трагедиясини зўр мамнуният билан тамоша қилдилар. Агар бу пьеса А. Н. Островский номидаги Тошкент Давлат театр ва рассомчилик санъати институти битирувчи курс студентларининг маҳсулоти эканлиги олдиндан эълон қилинмаганида эди, тамошабинлар уни анча тажрибали театр коллективининг ижодий иши деб қабул қилган бўлур эдилар.

Ҳақиқатан ҳам ўртоқ Н. И. Тимофеева раҳбарлигидаги ўзбек актёрлик группаси «Қароқчилар» спектаклини муваффақиятли ярата олди. Спектаклдаги оммавий саҳналарнинг мазмунли ва ифодали чиққанлиги дипломатларнинг айниқса катта ютуғидир. Ролларни ижро этувчиларнинг деярли ҳаммаси образлар моҳиятини тўғри очиб бераолдилар. Пьесанинг бош қаҳрамони Карл Моор ролида ўйнаган Э. Мирсаидов ёвузликка қарши курашни муқаддас бурчи деб билувчи инсон образини яратиш учун бадиий бўёқлар топаолган. Дипломантлардан С. Раҳимқулов (Франс Моор), Т. Мирзаев (Шпигелберг), А. Аҳмедов (Швейцар) ва бошқалар яратган образлар ҳам тамошабинлар хотирасида анчагача сақланиб қолади. С. Раҳимқулов яратган образни таъкидлаб шуни айтиш кераккки, студент бу ролда яхши актёрлик мактабини ўтганлигини намойиш қилди.

«Қароқчилар» каби жиддий асарни муваффақиятли саҳнага қўйиб, мустақил ижодий ҳаёт остонасига қадам қўяётган ёш санъаткорлар келгусида катта саҳналар учун муносиб актёр бўла олишларини исбот қилдилар.

Т. ИСЛОМОВ.

ЁҚИМЛИ ҚЎШИҚЛАР КЕЧАСИ

Яқинда Пушкин номли маданият ва истироҳат боғининг ёзги очиқ эстрада биноси дам олиб, ҳордиқ чиқаришга келган меҳнаткашлар билан лиқ тўлди.

Бу ерга йиғилганлар Ўзбекистон ССР халқ артисти, кекса композитор Тўхтасин Жалилов ва кекса шоир Зокиржон Ҳабибийлар билан учрашдилар.

Кечада кекса композиторнинг бир группа шогирдлари севимли бастакор яратган «Нурхон», «Тоҳир ва Зуҳра» музикали драмаларидан парчаларни ҳамда бир қанча ўзбек куйларини завқ билан ижро этишди. Артистлардан Маъмуржон Узоқов, Зокиржон Султонов, Зайнаб Полвоновалар шоир Ҳабибийнинг қўшиқларини мароқ билан куйладилар.

А. ЮСУПОВ.
Ш. АБДУЛЛАЕВ.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети барча депутатларга маълум қиладики, 1962 йил 29 майда саккизинчи чақириқ область Советининг VII сессияси бўлади.

Сессия эрталаб соат 11 да Ўзбекистон Давлат эстрада театри биносида (Навоий кўчаси 55-уй) очилади.

Депутатлар шу ернинг ўзида эрталаб соат 9 дан рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

Об-ҳаво маълумотларига кўра, ҳавонинг яқин кунларда ноқулай келиши сабабли 27 майга белгиланган V шаҳар ашула ва рақс байрами 1962 йил 2 июнга кўчирилди.

БАЙРАМНИ ЎТКАЗИШ ТАШКИЛИЙ КОМИТЕТИ.

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

Ю. ГАГАРИН ОСАКАГА КЕЛДИ

ОСАКА, 24 май. (ТАСС). Жаҳонда биринчи космонавт учувчи майор Ю. А. Гагарин бугун мамлакатнинг энг йирик саноат ва савдо марказларидан бири Осака шаҳрига келди.

Аэродромда совет космонавтини шаҳардаги, шунингдек Хиого, Киото, Нара, Вакаяма префектураларидаги демократик ташкилотларнинг вакилларидан 3 мингдан кўпроқ киши кутиб олди. «Япония — СССР» жамияти Осака бўлимининг президенти Обата совет космонавтини қизғин табриклади. Совет космонавтининг келиши, деди у, халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ва ҳамжиҳатликни чуқурлаштириш ишига янги ҳисса бўлиб қўшилади.

ИҒВОГАРЛАРГА ЗАРБА

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 24 май. (ТАСС). Бразилияликлар мамлакатдаги реакцион доираларнинг советларга қарши иғвосини якдиллик билан қораламоқдалар. Ана шу реакцион доиралар Рио-де-Жанейродаги совет савдо-саноат виставкасида бомба портлатишга уринган эдилар.

Сан-Паулода оммавий митинг бўлди. Бу митингда миллий Конгресс депутати Бенжамин Фараж, Гуанабара штати қонун чиқариш мажлисининг депутати Роланд Корбизьер ва бошқа кўп кишилар нутқ сўзлаб, ана шу иғвогарликни қоралайдилар. Тўқимачилир касаба союз уюшмасининг раҳбарлиги президент Гуларттга телеграмма юборди.

«Ултима ора» газетаси: «Совет виставкасига ташлаб кетилган бомба Совет Иттифоқигагина эмас, балки барча бразилияликларга, ватанимизнинг ҳозирги ҳаётига ва келгуси ҳаётига ҳам қарши қаратилгандир». «Совет виставкасида топилган бомбани, — деб ёзади «Газета до Нотисиас» газетаси,— Ласерда агентлари ташлаб кетганлар».

Совет савдо-саноат виставкаси нормал ишлаб турибди. Бир кун ичида Рио-де-Жанейро аҳолисидан бир неча минг киши бу виставкани тамоша қилди.

Халқаро аҳвол

ЛАОСДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

ХАНОЙ. Тинчликни ҳимоя қилиш Вьетнам комитети ва Осиё ҳамда Африка мамлакатлари бирдамлиги Вьетнам комитети 23 майда эълон қилинган қўшма баёнотида Америка ҳарбий қисмларининг Таиландга юборилишини қоралайдилар. Баёнотда айтиладики, Американинг Лаосга қарши агрессия қилиш йўлида қўйган ана шу янги қадами иғвогарлик акти бўлиб, Вьетнам Демократик Республикасининг хавфсизлигига бевосита таҳдид қилади.

ТОКИО. Япония Коммунистик партияси Япония ҳукуматининг АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессив ҳаракатларига ёрдам бераётганлигига қарши қатъий норозилик билдиради. Баёнотда бундай дейилади: Япония Компартияси Америка империалистларининг Лаосдаги агрессиясига қарши, шунингдек ана шу агрессив планларни амалга оширишда АҚШ билан актив ҳамкорлик қилаётган Икэда ҳукуматининг ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдиради. Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети Япония-Америка «хавфсизлик шартномаси» Японияниниг хавфсизлигини таъминлашга эмас, балки агрессив мақсадларга хизмат қилади, деб таъкидлайди ва ана шу «хавфсизлик шартномаси»га мувофиқ АҚШ Лаосга қарши қаратилган ҳарбий ҳаракатлари учун Япониядаги Америка базаларидан фойдаланаётганлигини уқтириб ўтади.

Баёнотда яна бундай дейилади: Биз Япониядаги базаларда Америка қўшинларини агрессияга тайёрлаш дарҳол тўхтатилсин, Американинг Япониядаги ва Окинава оролидаги ҳарбий базалари тугатилсин. Америка қўшинлари Япония территориясидан олиб чиқиб кетилсин, шунингдек Қўшма Штатлар оккупация қилган Окинава ва Огасавара ороллари Японияга қайтариб берилсин, деб талаб қиламиз. Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети тинчликни, Японияниниг ва бутун Осиёнинг мустақиллиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида япон халқини агрессив уруш гирдобига ташлайдиган Япония билан АҚШ ўртасидаги ҳарбий иттифоқ дарҳол тугатилсин, АҚШнинг Лаос ишларига ҳарбий йўл билан аралашувига хотима берилсин, деб талаб қилади.

23 май (ТАСС).

ДЎСТ АФҒОНИСТОН ВАКИЛЛАРИ

МОСКВА, 24 май. (ТАСС). Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзининг ва Афғонистон билан дўстлик ҳамда маданий алоқа совет жамиятининг таклифига мувофиқ Афғонистон-Совет дўстлиги жамияти делегацияси бугун Москвага келди.

Делегация составида тарих жамияти президенти Абдул Раҳим Зиёий (делегация бошлиғи), «Ислоҳ» нашриётининг бошлиғи Маҳмуд Хабибий, матбуот департаменти ички нашрлар бўлимининг бошлиғи Иброҳим Аббосийлар бор.

Афғонистонлик меҳмонлар Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида бўлдилар. Улар Ўзбекистон маданият арбоблари билан учрашдилар. Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводини бориб кўрдилар.

КАРПЕНТЕРНИНГ КОСМОСГА ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 май. (ТАСС). Бортида космонавт учувчи Карпентер бўлган Америка космик кемаси «Аврора — 7» Ер атрофини учинчи марта айланиб чиқмоқда.

Ер атрофини иккинчи марта айланиб чиқиш тамомланмасданоқ осмонда кема ориентацияси системасида ёнилғи ортиқча сарф қилинганлиги аниқланди. Шундан кейин Карпентер кемани қўл билан бошқаришга мажбур бўлди.

Аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси ўз мўлжалларича, космик кема орбитасининг элементлари қуйидагилардан иборат эканлигини хабар қилди: апогейи — 262,4 километр; перигейи — 158,4 километр; орбита сатҳининг экватор сатҳига оғиш нисбати 32,5 градус.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 25 май. (ТАСС). «Аврора—7» космик кемасининг капсулида Анегада ороли яқинида Атлантик океанга тушган Америка космонавти Карпентер уч соатдан кейин вертолетга чиқариб олинди. Бу вертолет шу районга келган кораблларнинг биридан учган эди.

Кеннедининг матбуот конференцияси

ВАШИНГТОН, 24 май. (ТАСС). Кеча бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференцияси асосан ички масалаларга бағишланган бўлса-да, АҚШ президенти Кеннеди бир қанча халқаро проблемаларга ҳам тўхталиб ўтди. Саволларга жавоб қайтариб, жумладан, у айтдики, Германия масаласи устида олиб борилаётган Совет-Америка музокараларида Вашингтоннинг тутган позицияси хусусида Қўшма Штатлар билан Ғарбий Германия ўртасидаги англашилмовчиликлар битирилди. Шу билан бирга, президент АҚШ Германия Федератив Республикасидан таклифлар олди, бу таклифлар анализ қилиб кўрилгач, уларга тегишли жавоб берилади, деди.

Матбуот конференцияси давомида Кеннедига Лаос ҳукумати тузилганидан кейин Америка қўшинлари Таиландда қола берадими, деган савол ҳам берилди. У бу саволга жавоб бериб, ана шу масаланинг ҳал қилиниши ўша райондаги аҳволга боғлиқ бўлади, деди. Сиз бирон мамлакатга қўшин олиб кирганингиздан кейин, деди президент, аҳвол стабиллашмасдан туриб, бу қўшинларни ўша мамлакатдан олиб чиқиб кетишингиз қийин бўлади. Президент Америка қўшинлари Таиланддан қачон олиб чиқиб кетилишини ҳозир муқим айтиб бўлмайди, деди. Биз, деди у, ўша мамлакатда турибмиз ва қўшинларимиз у ерда қачонгача қолишини воқеаларнинг боришига қараб ҳал қиламиз.

Телевизор

26 МАЙ

Ўзбек тилида: 18.00 — **Совет енгил атлетикачилари** деган кинофильм, 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Енисей қирғоғидаги шаҳар** (телеочерк), 19.00 — **Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт.**

Рус тилида: 19.40 — **Биринчи имтиҳонни аъло баҳога топширайлик** (ўқувчилар учун), 19.50 — **Телевизион янгиликлар**, 20.05 — **Партия сўзи** (илмий оммабоп фильм), 20.15 — **Композитор Александра Пахмутова** (концерт-очерк), 20.50 — **Чет эл кинохроникаси**, 21.00 — **Одам-Амфибия** (бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 26/V да **Евгений Онегин, 27/V** да эрталаб **Русалка**, кеч **Опералардан парчалар** деган **концерт.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 26, 27/V да **Тобутдан товуш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бинода) — 26/V да **Уч баҳодир, 27/V** да **Тошболта ошиқ.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ (Свердлов номли концерт залида) — 26, 27/V да **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти.** СССР халқ артисти **Тамара Хоним** ва Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** иштирокида. Кеч соат 8 яримда бошланади.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Ғийбатчилар — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Она қасами — «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун).

Пласа Уинкуль — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Салибчилар (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли (кеч соат 5 ва 8 да).

Номаълум ғов — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бизнинг кўчамиз — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Денгизчи қалби — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Чук ва Гек — «МИР» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

(кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

Альба Регия — «ОКТЯБРЬ».

Ғийбатчилар — (кеч соат 9 да).

Зангезур (кеч соат 10-20 минутда) — «ВАТАН».

Қуроловчи гувоҳ — «ПАХТАКОР». ПУШКИН номли.

Салибчилар (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

Иш ва байрам кунлари—«ФЕСТИВАЛЬ».

Она қасами — КАФАНОВ номли, «ШАРҚ».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» (**«Ташкентская правда»**) —орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес
Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25885. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02149. Нашр. Г. — 1599.